

ALMANACH

XII. ročníku Literární soutěže

Krajské knihovny Karlovy Vary

MOTTO

**„To, kam dáš lampu v pokoji,
mění tvůj život víc než
přátelé“**

Petr Borkovec

ISBN: 978-80-88160-05-2

Foto Jana Plavec 2017

SLOVO PATRONA

Věta, která měla inspirovat povídky a povídkáře, zněla „To, kam dáš lampu v pokoji, mění tvůj život víc než přátelé“. Nemyslel jsem vůbec na povídky o lampách, lampičkách, žárovkách, světle, stínech a tmě atd. – představoval jsem si prostě texty, v nichž budou hrát důležitou roli věci a jejich názvy a jejich podrobný popis a jejich dějiny. To bych rád četl, říkal jsem si. A stalo se – i když lamp v těch deseti povídkách, z nichž jsem vybíral, svítilo dost.

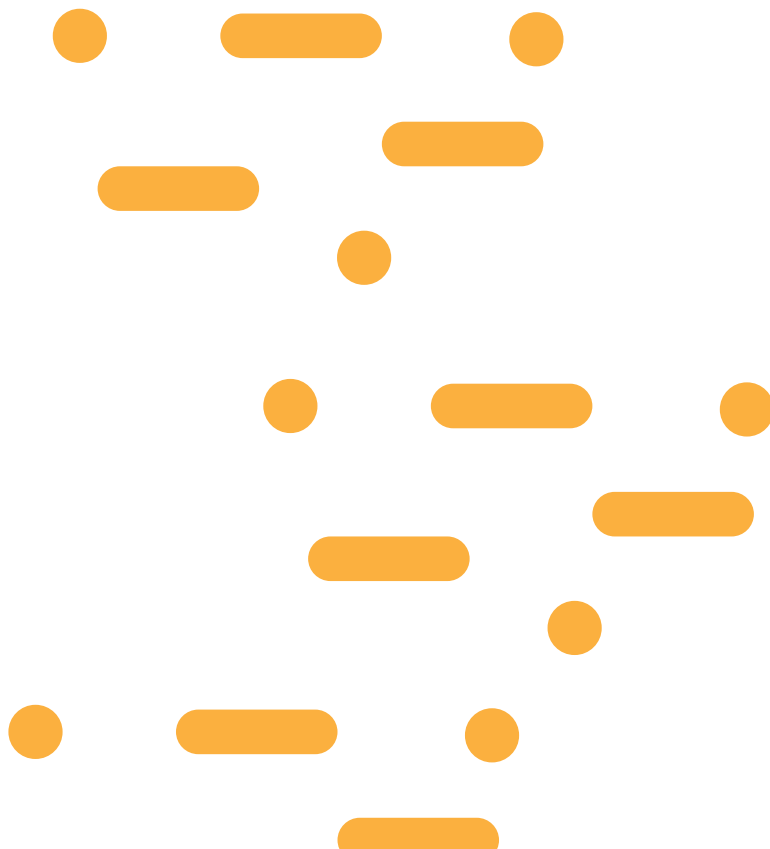
Na stole i v paměti mi po čtení zůstaly tři texty. Epistolární povídka Edith a Ludwig, v níž se o secesní lampu a její přítomnost prou architekt a majitelka nového, velice nesecesního, domu. Drobná zmínka, maličkost, prkotina se postupně mění ve spor, hádku, rozržku – autor ten sílí proud umí báječně zdržovat, posilovat a v pravou chvíli povolit a nakonec pustit (lampa je nazvána harampádím a pan architekt maže dámu žiletkou z půdorysu svého života – no tohle!). Povídka navíc s lehkostí a vtipně pracuje s fakty. Korespondence je fiktivní, ale postavy nikoliv: jde tu o slavný Farnsworth House a ty galantní dopisy píše Ludwig Miese van der Rohe a Edith Farnsworthová.

Povídka Musíme utéct se odehrává na jižní Moravě v Podluží na počátku války: stojací lampa a její místo tu zachraňují životy. Ta povídka je celá v temnotě, drama se odbývá šepem, poslepu, v náznacích, spěchu – autor tuhle dusnou černotu a tíseň dovede napsat. A také dokáže – a to v tom nejvypjatějším okamžiku – vplést do prudkého děje starý deník a jeho řeč. Pozoruhodné.

Nejvíce se mi do hlavy zaryla próza Jeremiáš. O holce, která má strach, která nikdy neviděla „jinýho člověka se probouzet“, o holce, kterou rodiče (Sráč a Kurva) vítají „pokaždý stejnou větou“: „Ty už jsi doma?“ O holce, co hlídá skvrnu na stropě. V té povídce jsou věty jak refrény.

Jak tak koukám, čím víc se mi text líbil, tím míň jsem o něm napsal. No, komentovat to nehodlám...

Petr Borkovec

VYJÁDŘENÍ POROTY

... a lampa ještě svítila

Čtení bez konce.

Zimní čas, brzká tma, mráz.

Oheň vše řeší.

Prosincová povídková sklizeň byla různorodější než kdy jindy. Dostaly se nám do rukou anekdoty na pár řádků, lyrické povzdechy i delší epické příběhy, persifláže, lovecraftovské a fantasy variace, detektivky, realistické povídky pro ženy či v dopisech – a tvary, jejichž žánr těžko pojmenovat (a tu a tam to dokonce nevadí).

Četli jsme historické reminiscence dějů z poloviny devatenáctého století či pogromu v Sudetech 1938; také vyprávění zakotvená v současnosti, třeba té podle Facebooku a Instagramu. Neopouštěli jsme stísněný prostor mezi čtyřmi stěnami, párkrát dokonce neexistující bezpečí pod peřinou; jindy jsme se vydávali na daleké cesty po světě či alespoň na pouť noční krajinou. A nechávali se provázet množstvím (anti)hrdinů, věkově a povahově rozličných, snažících se úporně prodrat tmou či alespoň neshořet jako komár pod laserem.

Lampa se představovala v přímých citacích a jako realistický motiv, ale sláva: častěji než v minulých letech autoři vnímali nabídnuté motto jako nedoslovnou inspiraci, jako metaforu, a lampu na mnoho obrazových způsobů, ať už jako nositelku změny úhlu pohledu, předmět nabízející osvětlení,

možnost zachycení kontrastu světla a stínu v obsahu i formě... Několik povídek zachycovalo temnotu v duši – a pokud se autorovi povedlo překročit hranici autoterapeutického psaní, vznikly emocionálně působivé výpovědi o smutku (a depresi, byť to slovo, myslím, nikdy nezaznělo). Početně méně bylo letos povídek, které se od lampy lehce odrazily, nabídly radost, vtíp, hravost – a potěšily skoro jako žárovka v kamarádových ústech.

Kromě rozkoše z četby pro mne bylo letos obzvláště inspirativní vést dialog s ostatními porotci. Věřte, že když se sejdou student anglistiky z Brna, básník a dramatik z Ostrova, knihovnice z Drahovic, dramaturg z Karlových Varů a milovnice poezie z Lokte, aby ze sedmatřiceti povídek vybrali deset nejlepších, je zaděláno na slušný masakr. Po hodině debat se rozhlížíte, kde se dá vyhodit elektrika, po dvou přemýšlíte o souvislosti mezi temnou uličkou, okem spoluprotce a ostrou tužkou, po třech doufáte v osvětlení těch druhých (třeba rentgenem) – a po čtyřech bojujete s pokušením zatopit v grilu všemi povídkami světa. Což by nebylo fér. Protože veliký dík patří především autorům. Bylo mi ctí číst jejich dílka.

Petra Richter Kohutová

27. 1. 2019

STATISTIKA

Celkem přišlo 37 povídek.

Z Karlovarského kraje přišlo 11 povídek, z toho 1 přímo z Karlových Varů.

U 9 povídek nebylo označeno místo, kde jejich autor žije.

Nejvzdálenější místo, odkud přišla povídka, je Šumperk.

Povídky přišly také z Prahy, Děčína, Plzně, Nové Paky, Hradce Králové, Chomutova, Klokočova, Starých Splavů a také z Týniště nad Orlicí a Vidonic Pecky.

Průměrný věk přispěvatelů je 34 let.

Nejmladšímu autorovi je 15 let (žena) a nejstaršímu 76 (žena).

Ženy poslaly 22 povídek, muži 15 povídek.

Průměrný věk žen-autorek je 32 let.

Průměrný věk mužů-autorů je 37 let.

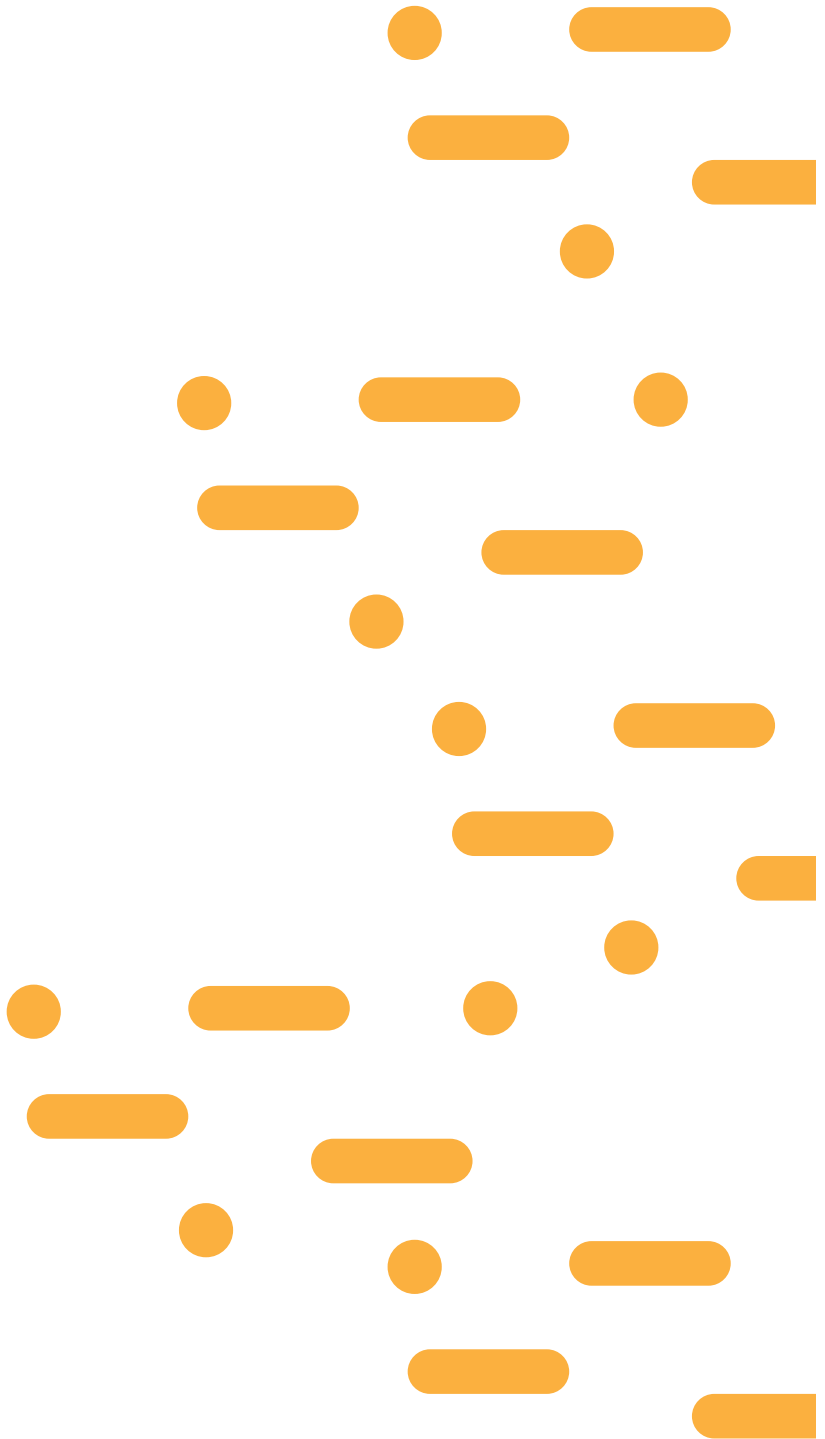

VÍTĚZOVÉ

1. místo: Jan Pytel, povídka Jeremiáš
2. místo: Olga Olajda Habásková, povídka Musíme utéct
3. místo: Martin Hák, povídka Edith a Ludwig

CENA POROTY

Jan Pytel, povídka Jeremiáš

OBSAH

Edith a Ludwig	13
Jeremiáš	21
Jíst smí jen ten, kdo pracuje!	29
Klub zoufalců	33
Konečně sama!	39
Lampa	47
MoMA a růžové světlo	51
Musíme utéct	55
Přítelkyně tma	61
Světlo a tma	65

Edith a Ludwig

autor Martin Hák

Při studiu architektury jsem se bavil vydáváním časopisu. Jako zaměstnanec pojišťovny jsem bavil kolegy básněmi. Teď mě živí IT a baví má rodina. Když náhodou nespím, zatímco ostatní ano, zase vydávám časopis nebo něco sepisuji.

Drahý Ludwigu,

asi jsem se zamilovala! Musíte mi odpustit tak pošetilé zvolání hned z kraje dopisu, ale já si zkrátka nemohu pomoci. To, co jste stvořil na mém pozemku za městem, je naprosto úchvatné. Ta jednoduchost, ta lehkost, ta světlost! Jsem Vám neskonale vděčna.

Už se těším, až se v novém domě zabydlím a budu se moci věnovat svým oblíbeným kratochvílím. Když zavřu oči, vidím se, jak po koupeli spočívám v lenošce, světlo zapadajícího slunce se v prosklených stěnách domu prolíná s odrazem ornamentů ze stínítka mé secesní lampy a nekonečným prostorem protínajícím jak dům, tak krajinu ke mně jako ptáci přilétají verše básní, kterým se zrovna věnuji. Ach, nechala jsem se unést, ale jsem si jistá: Je to láska! Nemyslela jsem si, že by žena mého věku a postavení mohla něco takového zažít, vždyť je to bláznovství, ale cítím to tak opravdově – lásku k budově!

Edith F.

Drahá Editho,

děkuji Vám upřímně za Váš dopis, ve kterém jsem našel krom radosti, která je i mou radostí, věc ještě mnohem vzácnější, totiž pochopení. Moderní architektura se takovému přijetí pohříchu těší jen zřídka, a tak mě naplňuje zvláštním pocitem zadostiučinění, hrdosti a, nebojím se to říci, i souznění. Jste, a byl jsem o tom v hloubi duše přesvědčen už dávno, skutečně vzácná žena, jejíž šarm, kouzlo a moudrost jsou hodny největšího obdivu.

Do Vašeho domu jsem investoval veškerý svůj um a dovednosti a jsem rád, že mohu prohlásit, že se dílo vydařilo po všech stránkách. V nerušeně plynoucí krajině stojí jasně definované objekty z materiálů, které svým užitím ctí svůj charakter. Prostor domu je určen dvěma rovnoběžnými rovinami. Nepřerušuje jej žádná příčka a žádný sloup. Skleněné stěny jej neoddělují, nýbrž spojují s okolím. V tomto ideálním světě můžete být svobodná a šťastná, jak si zasloužíte. Ostatně ve svém popisu budoucího užívání jste to svými slovy nádherně vyjádřila. Toliko role oné lampy, jejíž existenci jaksi nevedu v patrnosti, mi není zcela zřejmá...

Ludwig M. v. d. R.

P.S.: Můj účetní zašle na Vaši adresu fakturu pro vyrovnání rozdílu původně odhadované a skutečné ceny vzniklého růstem cen materiálů během trvání stavby.

Drahý Ludwigu,

jste tak roztomilý, jak se staráte o mé blaho a všímáte si při tom každíčkého detailu. Snad nechcete, abych si myslela, že toužíte po tom, abych se zamilovala i do Vás! Vaše péče, co se týče té staré lampy, je až dojemná. Nuže, chcete-li to opravdu, popíšu Vám stručně ten kousek. Je to stojací lampa někdy ze začátku století, jakých se vyráběly tisíce, ba milióny.

Není na ní vlastně nic zvláštního, jen to její stínítko je, myslím, velice hezké. Vínou se po něm takové ty typické secesní liány rozšířené v ohybu. To ale není důvod, proč ji mám tak ráda. Věnovala mi ji má velmi dobrá přítelkyně ještě před válkou, když se stěhovala. Když si čtu pod jejím světlem, cítím se, jako by i ona přítelkyně byla se mnou v pokoji a já se s ní mohla bavit a smát. Teď se jistě smějete vy mně...

...ať si! Tím svým puntičkářstvím jste však na sebe přivolal další úkol. Když se zajímáte o svítidla, mohl byste mi poradit i se skříní. Do domu musím nechat jednu dopravit, protože do těch vestavných se mi nevejdou mé večerní šaty. Krása Vaší architektury tak přede mne (potažmo před Vás) postavila nezvyklé dilema, a to vymyslet, kam tento nový kus nábytku umístit, když jsou všechny obvodové stěny prosklené a opatřené závěsy. Předem děkuji za tuto drobnou konzultaci.

Edith F.

P.S.: Děkuji za velmi ohleduplné upozornění na odeslanou fakturu. V takto bagatelní záležitosti bych se byla obešla i bez něj.

Drahá Editho,

Vaše hodnocení mé osoby jsou, jako i Vy sama, značně osobitá a máte na ně jistě právo. Prosím Vás však snažně, abyste hodnocení důležitosti architektonických prvků včetně zařizovacích předmětů nechala na autorovi díla, totiž na mně. V detailu, totiž, je Bůh!

Ve svém životě jak profesním, tak osobním, jsem potkal řadu žen, a měl jsem tak možnost pochopit mnohé z toho, co obvykle zůstává rozumu utajeno. Touhu po ornamentálně zdobených cetkách, kredencích a almarách Vám tedy nevyčítám. Musím však trvat na tom, že Váš nový dům jsem navrhl vcelku a úplně tak, jak má stát a být používán, tedy bez výše zmíněných záležitostí.

Osvětlení všech druhů včetně toho určeného k četbě je pečlivě zabudováno do obytného modulu a pro Vámi oblíbené kratochvíle bezezbytku stačí. Pokud máte potřebu nosit v dnešní době šaty delší, než jakou mají výšku vestavěné úložné prostory, dá se to považovat za zvláštní druh výstřednosti, avšak i pro tuto životní situaci poskytuje Váš dům vhodné řešení – róbu si můžete věšet na otevřené dveře od koupelny.

Ludwig M. v. d. R.

Drahý Ludwigu,

musím přiznat, že jsem si na chvilku myslela, že ty poštilosti myslíte vážně. Netušila jsem, že se ve Vás skrývá tolik vtipu. Teď Vás mám však ještě raději!

Skříň na večerní šaty přijde tedy vedle dveří do koupelny – nebojte, Vaši radu, i když skrytou, jsem pochopila. Mohl jste mi to říci napřímo, když Vás o to žádám, ostýchavost Vám nesluší.

Tu lampu – zde Vám asi dlužím lepší vysvětlení – nemám pochopitelně ráda kvůli zdobenému stínítku, nýbrž právě kvůli té osobě, která mi ji věnovala a zásadním způsobem ovlivnila můj život.

Z celého srdce Vám děkuji za vše, co jste pro mě udělal.

Edith F.

P.S.: Dříve zmíněnou fakturu bude potřeba opravit. Zřejmě omylem je na ní uvedena částka, která rozhodně nemůže být považována za bagatelní.

Drahá Editho,

o architektuře zásadně nežertuji. Nejsem ani klaun ani puntičkář. Potrpím si na detail a dokonalost. Stavět nějaké škatule do prostor, které k tomu nebyly určeny, v tak výjimečném díle, jakým je Váš nový dům, je jednoduše nepřipustné. Stejně tak svítit si na nějaké básničky lampou z minulého století. V návrhu lampa není, a tak tam žádná stát nesmí! Lhostejno proč jste si svou lampu oblíbila, musíte jí dát vale. Snad proto, že slova nejsou tak přesná jako výkresy a na nějakou výřečnost si nepotrpím, mohl zůstat můj předchozí dopis nepochopen. Řeknu to tedy tak, jak by to pověděl, dejme tomu, nějaký básník: To, kam dáš lampu v pokoji, mění tvůj život víc než přátelé.

Ludwig M. v. d. R.

P.S.: Faktura je správně a ano, nejedná se o bagatelní částku. Za bagatelní jste tuto záležitost označila Vy.

Drahý Ludwigu,

musím přiznat, že Váš předchozí dopis mě poněkud vystrašil. Nejsem zvyklá, aby mi někdo poroučel, čím si mám svítit na překlad poesie. Za příčinu této jistě nevybíravosti ve Vašem projevu považuji Vaši těžkou profesi, která vyžaduje preciznost a vyjadřuje se toliko emocí prostými výkresy, jež si zřejmě vybírá svou daň. Nu což, básník z Vás asi už nebude...

...jsem ochotna Vám však odpustit za podmínky, že se omluvíte (především tedy mé přítelkyni, jejíž roli v mém životě jste postavil na roveň pouhého

svítidla) a také vyřešíte neblahou situací s mou garderobou, jak se sluší a patří, nikoliv nejapným kutilstvím.

Edith F.

P.S.: Na úhradu takových nesmyslů snad můžeme zapomenout, vždyť jsme přátelé!

Drahá Editho,

má profese je mi skutečně vším. Navzdory tomu je v mém životě místo pro emoce. K Vám chovám city natolik vřelé, že jsem Vaši siluetu zanesl do půdorysu svého života. Prosím Vás snažně, zanechte pošetilostí, zbavte se toho harampádí a užívejte domu tak, jak máte.

Ludwig M. v. d. R.

P.S.: ...a zaplatte mi tu fakturu, prosím!

Ludwigu,

zklamal jste mě! Copak lze označit mé nejlepší šaty za harampádí? To není galantní! A to jsem ještě dlouho musela přemýšlet, jestli to přirovnání

nepatří náhodou mé přítelkyni... Chtěl-li jste se mi dvořit, zvolil jste vskutku prazvláštní způsob, na který nemohu v žádném případě reflektovat. Dům, jež se mi snažíte z nepochopitelného důvodu zprotivit stejně jako svou osobu, budu pochopitelně užívat způsobem, který sama uznám za vhodný.

Edith F.

P.S.: Pobavilo by mě, kdybyste k urážlivým přirovnáním a knížecím radám přidal ještě žalobu...

Drahá paní Farnsworthová,

z půdorysu svého života jsem Vás vyškral žiletkou.

Ludwig Mies van der Rohe

P.S.: Uvidíme se u soudu.

Jeremiáš

autor Jan Pytel

Občasný divadelník a autor literárních textů.

Ráno mě probouzí štěkot psa. Schoulená pod dekou čekam, co bude. Nikdy nevím, co je za den. Netuším, kolik je hodin. Držim se mimo čas. Nevládnou otočit list kalendáře a z hodinek se mi točí hlava. Pracuju ve dvou módech. ON – OFF s režimy PLAY – SLEEP. Shoda není pravidlem. Schoulená pod dekou čekam, co bude. Nic. Nikdo nejde. Vždycky je lepší, když nikdo nejde. Přemejšlim, jestli to tak maj všichni. Jestli než otevrou oči, tak sebou škubnou. Jestli je pak zase rychle zavřou a chvíli jen tak poslouchaj. Jestli maj strach. Nikdy jsem neviděla jinýho člověka se probouzet. A strach mam vždycky. Z toho, co přijde, kam pudu já.

Ležim a koukam do stropu. Vlhká skvrna. Objevila se před nějakou dobou. Z ničeho nic. Nejdřív byla docela malá, pak začala růst. Z ničeho nic. Vlastně mě vůbec nenapadlo zkoumat, kde se vzala. Jednoho rána tam prostě byla a od té doby si jí hlídám. Baví mě sledovat, jak žije. Nepatrný změny, lidským okem nepostřehnutelný. Každý ráno si jí fotim. Už několik dní. Každý ráno stejně.

Stejně jako ten štěkot. Ale ten je tu, co si pamatuju. Ráno, v poledne, večer. Za železným plotem. Snažim se ho nevnímat, ale moc to nejde. Čas od času přestane, a pak je ticho.

Je po něm? Říkam si a zakazuju si tam koukat. Sedim na posteli opřená o zeď vedle okna a představuju si, jak tam venku leží v prachu. Pak se zase ozve. Jeremiáš. Tak se nejmenuje, tak mu říkam. Snad aby byl radši mrtvej.

Zespoda se ozve křik. Fotr. Nerozumim mu ani slovo, ale je mi to jasný. Řve na matku, která v kuchyni vaří. Sere ho, že vaří. Neslyší bednu. Když nevaří, sere ho, že nevaří. Serou ho všichni a všechno. Je to sráč.

To si tam, do prdele, nemůžeš ty dveře zavřít?!

Fotr. Nerozumim mu. Vůbec. Ani nechci. Byly chvíle, kdy jsem o to stála, ale to už je pryč.

Si to sakra zavři, když ti to vadí, ne?!

Matce nerozumim taky. Podvedla mě. Zůstala s ním. A fotra podvedla taky. Několikrát. Ani jí nevadilo, že jsem u toho byla. Je to kurva.

Ale co jsem potom já? Potomek Sráče a Kurvy. Sráč potká Kurvu a potom... A potom? Toho se bojím. Toho potom. Až odhrnu deku a položím nohy na zem. Levá, pravá. Nechci na to myslet, a tak schovam hlavu pod polštář. Tady jsem nejradši. Sama. Ve tmě, v teple, v bezpečí. Občas tady zůstanu i celej den. Nikdo mě nehledá. Fotr je rád, že mě nevidí. A matka? Ta je ráda, že je ráda.

Ticho. Žádněj štěkot, žádněj křik. Z toho jsem nesvá. Vždycky, když je ticho, jsem z toho nesvá. Celej život kravál. Řev fotra, štěkot psa, křik televize, jekot matky. Every fucking day! Mam divnej strach. Z ticha mam divnej strach. Tajemný, temný, děsivý. Creepy silence, sneaky death. Děsí mě a přitahuje.

Opatrně nadzvednu polštář. Nic. Ani hlásek. Ještě chvíli čekam, pomalu pokládám nohy na zem. Levá, pravá. Na fotra seru, zajímá mě pes. Jdu pomalu k oknu. Vteřinu váham za rohem zády opřená o zeď. Snad přeci jen štěkne. Bojím se tam podívat. Koušu si rty, až mi z nich teče. Bloody pain. Bojím se a taky mě to baví. Chci si to užít, a tak to prodlužuju, jak to jen jde. Přemejšlim, co vlastně chci vidět. Leží v prachu a těžce oddychuje. Jeremiáš. Tak mu říkam. Jméno snad ani nemá.

Když mi bylo deset, vyrobila jsem si figurky všech svých spolužáků. Prostě jsem vzala papíry a vystříhala si je nůžkama. Hrála jsem si na školu. Vyrobila jsem třídu z krabice od bot. Z další krabice jsem udělala holčičí záchody. Z další šatnu. Všechno jsem polepila barevnýma papírama, hezky vyzdobila. Byla to moc pěkná škola. Na zdech učebny byly barevný kytičky a zvířátka. Na holčičích záchodech plavaly na zdech rybičky jako v akváriu. Klučičí záchody jsem nevyrobila, ty jsem si neuměla představit.

Všechny postavičky se podobaly mým spolužákům. Tedy alespoň jsem se o to snažila. Vyrobila jsem školní lavice z krabiček od sirek a cigaret, kterých doma vždycky bylo dost. Taky židličky. Zasedací pořádek jako v naší třídě. Naše škola taky byla moc pěkná. V učebně na zdech barevný kytičky a zvířátka, jen na záchodech neplavaly rybičky.

Tabuli jsem udělala černou. Tabule by podle mého měla bejt černá. Jinak to není žádněj blackboard. Ve škole jsme měli zelenou a to mě sralo.

Když jsem všechny ty svoje figurky posadila na své místa, uvědomila jsem si, že mi někdo chybí. Paní učitelka. Hodná paní učitelka. Taková totiž není. Takovou si musíš vystříhat z papíru. A tak jsem jí taky vystříhala. Hodnou. Až mi jí snad i přišlo líto.

A jak tam všichni tak hezky seděli, první lavice uprostřed zůstávala prázdná. To byla moje lavice. Dneska už nedorazim. A příště taky ne. A ta lavice tam bude, aby všem připomínala, že já tam nejsem. A nebudu.

To bylo na jaře, to si pamatuju. Jednoho dne odpoledne svítilo sluníčko a já si celou tu svojí veselou papírovou školu vzala na zásep před barák. Vytáhla jsem ze třetí lavice u okna svojí spolužačku Haničku. Z kapsy jsem vytáhla krabičku sirek a jednu škrtila. Zapálila jsem tu bloňďatou hlavičku a pak jí posadila zpátky do lavice. Burning desire. Sorry babe. Ostatní udiveně a bez hnutí seděli na svých místech. Vzápětí vzpláli taky. Hořely děti, hořela hodná paní učitelka, hořely rybičky na holčičích záchodech i první lavice uprostřed.

Když zatáhnu školu, doma se nezdržuju. Chodim po městě. Když je hezky, sedím v parku se sluchátkama na uších a skicuju. Mam toho celý sešity. Dělam všechno, cokoli vidím. Město, stromy, boty, lidi, auta, listí, psy...

Doma to nejde. Matka ani otec nevytáhnou paty. Hop hej, já mam invalidní důchod! Vracim se až pozdě odpoledne. Čim dýl, tim líp. Oranžový sluchátka, volume na max a vznášim se nad zemí.

Na rozdíl od svých spolužáků jsem nikdy nenosila na krku klíče.

Klíče? Na co by ti, kurva, byly klíče?! Jsme snad s mámou pořád doma, ne?! A když tu nebudem, počkáš venku! Nic ti tady nepatří, od čeho bys, kurva, chtěla klíče?!

Stejně bys je akorát ztratila, znáš se. Táta to myslí dobře, máš o starost míň.

Naši vždycky byli doma. Vlastně ani nevim, jakej je to pocit, bejt sama doma. Nikdy jsem to nezažila, nikdy by mě nenechali.

Stáhnou sluchátka a vezmu za kliku.

Ty už jsi doma?

Pokaždý stejná věta na uvítanou. Snad i kdybych přišla ve dvě ráno.

Občas se to stane. Přijedu domů, vezmu za kliku a nic. Zamčeno. Zvonek tu není. Zaklepu a čekam. Nic. Zaklepu podruhý, potřetí... Sednu si na lavičku před domem, nasadim oranžový sluchátka a posloucham hudbu a psí štěkot mezi songy. Musim tu sedět celkem dobu. Přehraju skoro tři alba a bolí mě zadek. Stáhnou sluchátka a pozoruju dveře. Zadek mě bolí tak, že musim vstát. Zarachotí klíč. Víc nic. Otevřu dveře.

Ty už jsi doma?

Nemůžu tady zůstat. Ze všeho je mi tu zle. Stojím venku a bojím se vzít za kliku. Jenže nevzít za ní se bojím taky. Tady mam alespoň nějakou jistotu. Sice tu nejhorší možnou, ale jo. Tam venku nemam nic. Nevládnou to. Nemam, kam jít. Nemam nikoho, nemam nic. Sama nejsem nic. Nedokážu myslet dopředu. Z toho, co bude, mam strach. Ale z toho, co je teď, ho mam taky. Ležím v posteli a všechno se mi honí hlavou. Za plotem vyje pes a já vyju s nim.

Probudím se uprostřed noci. Oknem prosvítá světlo z pouliční lampy. Chvilí jen tak ležím a koukam. Jeremiáš zašteká a zase zmlkne. Najednou mi to dojde. My dva. Celou dobu jsme tady spolu. Já a pes. Nemůžu ho tady nechat. Dlužím mu to.

Vstanu a obleču se. Potichu vylezu z pokoje. Fotra slyším spát, z toho nemam strach. Najednou nemam strach z ničeho. Odemknu dveře a vylezu do zimy. Z jedněch vrat vylezu, do druhých vlezu. Ani se nerozhlídnu. Rovnou k němu. Jak mě vidí, ztichne. Nespustí ze mě oči. Vytáhnu závlačku a otevřu dvířka. Najednou stojíme proti sobě. Takhle blízko jsme si ještě nikdy nebyli. Psů se bojím. I jeho se bojím. Ale dneska ne.

Chvilí na sebe koukáme. Pak se otočím a odcházím. Cítím, že jde za mnou. Zastavím se, zastaví se taky. Jdu, jde. Před vraty se otočím.

Teď už musíš jít sám. Stejně jako pudu já. Hodně štěstí Jeremiáši.

Ráno se probouzím sama. Ticho. Něco se stalo, ale nejsem si jistá, jestli to nebyl jen sen. Vstanu a jdu k oknu. Sousední vrata dokořán a dvířka klece taky. Uprostřed sedí pes. Dírou pozoruje svět. Pak vstane, dvakrát dokola obejde klec a v rohu si lehne. Pomalu oddychuje.

Bojí se. Bojí se toho tam venku. Stejně se bojím já.

Noc. Otevřu dveře svého pokoje. Dole jede bedna. Pomalu scházím schody. Opatrně se nakloním a mrknu do pootevřených dveří. Chrápe na gauči.

Vplížím se do kuchyně a otevřu špajz. Flašku vodky strčím pod svetr a zase jdu. Poslední dobou je to taková moje malá noční hra. Čas od času. Otupit smysly. Posunout volume přes max.

Dneska mi to nedá. Něco mě táhne. Před dveřma obýváku se zastavím. Opřu se o futra a chvilku ho pozoruju. Napiju se vodky. V bedně po sobě lezou nahý děvky, hekaj a olizujou si kozy. Na stolku krabička kamelek. Jednu vytáhnu a zapálím. Koukam na ty děvky a pak koukam na něj. Napiju se vodky. Přemejšlim, co s nim. Potáhnu si z cigarety a napiju se vodky. Děvka vyjekne a prohne se v pase. Teď jí píchá nějakej zmrđ. Zamlaská a chrápe dál. Jak vyfoukne, záclona nad jeho hlavou se zavlní. Cigareta dohořívá. Napiju se vodky, děvka polyká semeno. Přiložím cigaretu k zácloně, vypálí kolečko. Znovu, další kolečko. Kolečko, kolečko, kolečko, kolečko...

Napiju se vodky.

Jsem unavená.

Jeremiáš neodešel.

Motá se mi hlava.

Nechal si otevřený vrátka.

Hanička hlavička.

Napiju se...

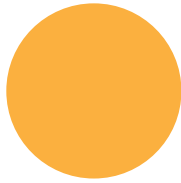
Hodná paní učitelka. Hoří. Blackboard i rybičky...

Jdu spát.

Vrátka, zavřít vrátka.

Nemůžu...

Jdu...

Jíst smí jen ten, kdo pracuje!

(Lidská nekomunikace)

autor Roman Elner

Základoškolní učitel, univerzitní archivář, občasný pisatel
s velkými plány a řadou snů.

Pobledlý, vysílený a po předchozích dnech sklíčenosti a zmatenosti konečně usebraný. Rudolf dopsal poslední slova svého sáhodlouhého dopisu. Vložil ho do obálky a napsal adresátku: Erzsébet. Pod světlem lampičky si prohlédl naposledy medailonek s portrétem mladistvých rodičů. Zadíval se otcí do očí. Dialog, který spolu vedli, se vždy odvíjel jen v mysli každého ze dvou různě starých mužů. Vlastně nešlo o dialog, jen o monolog ze dvou úhlů. Rudolf marně naposledy přemýšlel, proč nedokázal nikdy překonat bariéru dvorské etikety, bariéru lidskosti. Vždy, když už se mu s velkou chutí na jazyk draly otázky nebo lidský zájem, byl z druhé strany sražen pohrdáním a přezíráním. Tedy tak to alespoň chápal ve chvílích, kdy se vzájemná komunikace těchto dvou mužů obrátila do naprostého ticha nebo do prudké hádky. Tomu muži neměl potřebu nic vysvětlovat, ani posledním dopisem. A matka? Ach, ta plující sebestředná vznešenost, která ho nechávala v náručí komorných. Vždy, když se s ním bavila, jako by skrz něj hleděla někam do dále. Na jakém místě v pořadníku jejího života asi tak byl? Každou další myšlenkou Rudolf upadal do melancholie. Ale byla to matka, zaslouží delší vysvětlení. Opřel dopis o lampu. Zhasnul ji a vykročil do vedlejšího pokoje. „Mary, já už jsem své napsal,“ pronesl bez emocí ke schoulené postavě mladé sedmnáctileté dívky. Zamilovaně až poblouzněně k němu s úsměvem vzhlédla, patřila k málu osob, které se nedívaly skrz něj.

Celý život přemýšlel, k čemu je, kam směřuje, co chce, proč je tak sám? Nyní to věděl naprosto přesně, jeho cílem byla smrt.

Ztemnělé ráno. Zámečkem Mayerlink se ozvaly dva výstřely. Bylo 30. ledna 1889. Mary ani Rudolf už vlastními ústy nemohli začít žádný dialog s živými.

Ustaraná Alžběta seděla u nočního stolku. Pod rozsvícenou lampou si před každodenním odchodem na lože prohlížela fotografii syna. Poté vždy povstala, prohlédla si samu sebe ve velkém nástěnném zrcadle, lampu zhasla, položila ji na zem a konečně ulehla. Milovala ho i nenáviděla. A bylo jedno, jestli aktuálně myslela na mrtvého syna nebo na živého manžela. Nikdy nesebrala odvahu si se synem lidsky promluvit. Bariéra dvorní etikety? Ne. Nerozuměla tomu. Proč se zabil? V hlavě měla tolik otázek. Co jí to proboha provedl. Nenáviděla ho, nenáviděla i sebe. Po jeho úmrtí zestárla. Víc než kdy jindy. Stárla a už ani nerozuměla sama sobě. Stárla a chtěla, aby si ji lidé pamatovali věčně krásnou. Po synově smrti chodila v černých šatech a upřímně čím dál víc a víc myslela na smrt. Na vlastní smrt. Kéž by byla rychlá a bezbolestná. Kéž by přišla co nejdříve. Proč má vlastně dál žít? Doba mladické krásy je pryč. Před spaním si v mysli promítala, jak ji otec učil v útlém věku i pasu chodit ostrou chůzí, jak po mužském způsobu jezdila od raného mládí na koni ve vlastní akrobatické manéži, jak neúnavně plavávala a hlavně jak samu sebe obdivně obhlížela v zrcadlech a na různých portrétech. Její dlouhé vlasy. Její všemi obdivovaná krása. Těšil ji obdiv mužů, ale vlastně je všechny nenáviděla. Přemýšlela, jestli Rudolf také tak nenáviděl, ale ženy? Zemřít bezbolestně.

Záříjové dopoledne na břehu Ženevského jezera. Alžběta měla hodně naspěch, když do ní z boku vrazil mladičkový muž s napřaženou rukou. Ani nevěnovala pozornost bolesti v hrudi, vstala a spěchala dál. Bylo 10. září 1898. Luigi Lucheni netušil, že 8 centimetrů hlubokou ranou pilníkem nad levý prs vybrané vznešené oběti, ranou, která zlomila čtvrté žebro, prorazila dolní kraj plicního laloku a zasáhla srdeční komoru, nechtěně plní Alžbětino přání. Zemřela po několika hodinách.

Luigi se v roce 1910 oběsil ve vězení. Službu konající dozorce si místo pravidelné obhlídky četl pod rozsvícenou lampičkou v kanceláři noviny.

František Josef přemýšlel. Ale nerad takhle přemýšlel. Raději své myšlenky plašil usilovnou kancelářskou prací. Každý den časně ráno na pracovním vídeňském stole rozsvítil lampu a obrátil zarámovanou rodinnou fotografii. Pozoroval na ní sebe, manželku i syna. On je živý, oni jsou mrtví. Odvíjela se v něm série dialogů, vlastně monologů. Otázky, které kdy chtěl svým blízkým položit, aby porozuměl sám sobě i jim, měl položit dávno, teď už to bylo zbytečné. Ale usiloval. Usiloval o pochopení, proč události dospěly tam, kam dospěly a jak k nim přispěl on. Čím víc přemýšlel, tím víc se ocital v nejistotě. Proto si na tohle každodenní přemýšlení pod lampou vyhradil jen 15 minut. Potom vždy rodinný portrét obrátil osobami k desce stolu. Nechtěl být rušen ve své každodenní úřednické práci, která mu skýtala jistotu a naplnění. Ani sarajevský atentát na další jemu blízké členy rodiny neměl zčeřit jeho jasný pracovní úsudek a úsilí.

Bylo 28. července 1914.

Svět běží dál, nač se zabývat rodinnými tragédiemi, je třeba myslet na ostatní povinnosti, pomyslel si František Josef I. Svět si jej přeci nebude pamatovat kvůli rodinným poměrům, ale pro jeho panovnické činy. Světu přeci rozumí, lidem, ano lidem, už méně.

Klub zoufalců

autorka Ilona Pluhařová

Momentálně na mateřské dovolené, má ráda literaturu a historii. Pokud najde trochu času, uklidňuje se psaním.

„Výborně, paninko, matrace, taštičky a je to všechno,“ štěbetá taxikář, shrábne nekřesťanskou sumu peněz a mizí z dohledu.

„Tak jsme tady,“ kradmo pohlédnu na své tři děti, aby si nevšimly slz, které se mi derou zpod víček.

Rozhlížím se kolem, až spatřím starou ošuntěnou vilu. V davech turistů proudících k vrchu Ještědu se nám chvílemi ztrácí před očima. Naštěstí vyčnívá z řady ostatních domů jako nevzhledný zub. Neubráním se dojmu, že se ten ohyzný barák zlomyslně staví do cesty všem pěším na chodníku. Hlučnější místo k bydlení aby pohledal!

„Crrrr!“ odhodlávám se stisknout tlačítko u cedulky Goldbergovi, s přeškrtnutým měkkým „i“ na konci.

Ke dveřím se šourají unavené kroky a na prahu se objeví stará žena s nevrlym výrazem ve tváři.

„Vypadáte jako Němci při odsunu v pětačtyřicátém,“ přivítá nás místo pozdravu a potom se jako pohřební průvod šineme do našeho nového domova.

Při pohledu na neútné prostory se mi sevře žaludek. Byt měl být podle nabídky mnohem větší. Navíc mě nenapadlo, že tu najdeme jen několik titěrných okének těsně pod stropem. A jako třesnička na dortu mého zděšení udeří do mých očí hromada harampádí.

„Musí se tu uklidit,“ broukne naše nová domácí při pohledu na můj zsinalý obličej, „kdyže vám přivezou nábytek?“

„To-je všech-no, co má-me,“ vypravím ze sebe a v krku mi narůstá dusivý knedlík.

„No jo vlastně,“ zahuhlá stařena, „slyšela sem. Váš mizernej chlap přived rodinu na mizinu. Pučím vám vysavač,“ ukazuje s nevlídným pochopením, „a z těch krámů kolem si vezte, co se hodí.“

Domáci se odšourala a já klesám na starou parketovou podlahu.

„Osm milionů dluhů,“ propuká mé zoufalství, „půlka pro mě. A kvůli tátovi mě vyhodili z práce! A musíme bydlet v téhle díře! To minimum, co mi banka nesebere z posledního platu, nám jinak nestačí. A pak?...“

„Neboj, mami,“ mávne rukou nejstarší Klárka, „napřesrok budeme za vodou. Dodělám ekonomku a pomůžu ti vydělávat. Ale teď si musíš odpočinout! Podívej,“ vybaluje starou lampu se slepovaným cylindrem, to jediné, co nám nesebral manžel, ani exekutoři.

„Nepřevrací se,“ hlásí nejmladší Anička, „ty díry v podlaze jsou pro ni super.“

„Takhle jsem si tvoje osmnáctiny nepředstavovala, Klárko,“ rozpláču se znovu.

„Nedělej si starosti, mami,“ usmívá se, „hůř už nebude. Voda teče, topení máme a tátovi věřitelé nám určitě dají pokoj. Všude se přece rozkřiklo, že už vůbec nic nemáme.“

„Vezmi si vyšívání, maminko,“ zaloví Anička v jedné z tašek, „a můžeš začít. Už se nemusíš schovávat ve tmě. A my tu zatím uklidíme.“

„Vážně, mami,“ ujišťuje mě Klárka, když se natahuji po vysavači.

Usednu tedy do tureckého sedu, pod naši rozkývanou stojací lampu, mé prsty se rozkmitají a každým pórem těla vděčně vnímám i to sotva patrné teplo z rozehřáté žárovky.

„Mami,“ vyřítí se dvanáctiletý Tom z kumbálu našeho bytu, „je tady nějaký nábytek.“

Moje statečné a obětavé děti se rázem rozhemží po divně členěné místnosti.

„Postel?“ tetelím se radostí, že ušetříme za nábytek.

„Starodávná, ale jako maxi-letišťe,“ usoudí Tom, „a jedna menší. Pro tebe!“

Po náročných manévrech se pracně složené masivní lůžko ocitá pod lampou, mé ratolesti rozbalují odrané matrace a bez problémů se naskládají vedle sebe.

„Ťuk, tuk,“ ozve se znenadání nesmělé zaklepání.

„Jsem Helga,“ vchází sympatická žena, „máma mě ještě nepředstavila.“

Opírá se o jednu berli, mocně se kymácí, ale ve druhé ruce obratně třímá nádherný dort.

„Zahlédla jsem světlo,“ praví omluvně, „myslela jsem, že bychom se mohli seznámit. Popovídat si. Jsme tu s mámou tak samy...“

„Pojďte dál, paní Helgo,“ rozbuší se mi srdce radostí.

„Narozeninový mejdan 2018,“ raduje se Tom, „děkujeme, paní.“

S příchodem Helgy jako kdyby se rozsvítila nějaká další lampa, a brzy klábosíme jako staří známí.

„Je mi líto, co se vám přihodilo,“ prohodí Helga po nějakém čase, „už víš, Dášo, co budeš dělat?“

„Nejdřív musím najít práci,“ povzdychnu si.

Helga se zatváří, jako kdyby si žvýkla do šťovíku.

„To bude strašně těžký. Já sama hledám už spoustu let. Vyučená cukrářka, umím s počítačem, ale pořád visím mámě na krku. O starší ženskou, navíc po obrně, nikdo nestojí.“

„Helgo,“ ozve se najednou z chodby a ve dveřích stojí paní domácí.

„Paní Goldbergová,“ vyskočí Tom, jako když do něj píchne, a ukazuje do kouta, „mohl bych si, prosím, opravit tyhle hodiny? Žádné nemáme.“

Žena přikývne a mně se valí po obličejí další zásoby slz.

„Neplačte, děvenko,“ povídá nečekaně jemně, „já sama vím nejlíp, jaké to je. Komunisti v osmačtyřicátým nám taky všechno vzali. Pak přestavěli náš dům na Okpr a mě donutili, abych tu potupně dřela.“

„Ať se vám něco krásného zdá,“ loučí se Helga, „první sen v novém domově se prý vyplní.“

A mně se zdál opravdu nádherný sen! Obstoupilo mě zářivé světlo velikánské koule a cítila jsem sálavou hřejivost, v níž jako voskové figurky roztáli suroví vymahači dluhů, zástupy rozzlobených, haldy zlých slov, kopce skrývaných nezaplacených účtů i hory výmluv a hanebných lží.

Vstávám jako znovuzrozená. A protože zrovna neletím na pracák, udělám pro naši domácí všechno, co jí na očích uvidím. Snad mi pak odloží další splátku za nájemné, pokud neseženu práci. Možná ji obměkčí i můj vyšívaný ubrus!

„Mami,“ přivítá mě odpoledne Tomův hlas, „poskládal jsem nádherný stůl z kumbálu, ale vejde se jen těsně vedle postele, budeme u něj jako sardinky.“

„Máme totiž i židle,“ září Anička nadšením, „na půdě je spousta židlí. Jsou jako ze zámku.“

Dojetím je mi znovu do pláče, ale přívaly slz už mám pod kontrolou.

„Ťuk, ťuk,“ ozve se večer, když jsme u našeho kruhového stolu slavnostně povečeřeli chleba s máslem a trochu čaje.

„Jsem Josef,“ ozve se mezi dveřmi, „soused. Už pár dní se tu svítí. Byl jsem zvědavý.“

Vyskočím od stolu a nabízím mu židli.

„Vítejte v klubu zoufalců,“ zašklebí se nad otlučeným hrnečkem, „četl jsem o vás v novinách. Jsem taky bez práce, žena mě opustila, jinak ...“

„Neuměl byste spravit tyhle hodiny?“ skáče Tom Josefovi do řeči, až na něj musím zahrozit.

„V pohodě,“ zakrývá Josefova dlaň můj ukazováček, „mrknu se.“

Otevře dřevěnou skříňku, štourá v ní čajovou lžičkou jako šroubovákem, zatočí klíčkem na boční stěně a seřídí ručičky.

„Jupí, tikají,“ zavýskne Tom a hledá místo na pověšení.

„Támhle je nějaká skoba,“ ukazují pod lampou, jež zářivě odhaluje každý detail nemožně křivé zdi.

Vylézám na stůl a zkouším pevnost skoby.

„Mami, pozor,“ stačí vykřiknout Klárka a naše proklatě vratké svítidlo se nebezpečně zakymácí.

„Mám,“ vykřikne Tom a nacvičeným chvatem zachytává lampu řítící se k zemi.

Mně však už není pomoci! Na vrklavém stole ztrácím rovnováhu a prudce narážím do zdi. Au! Rána! Oblaka prachu! Vdechuji dusivou šed' a nechápu, co se děje.

„Mami! Mami!“ doléhají ke mně zoufalé hlasy.

Prachová clona klesá k zemi a všichni zíráme úžasem. Papundeklová zeď, kterou jsem prorazila jako nic, se zřítíla. A za ní?! Proboha! Za ní následují další metry prostoru a na jeho konci se jako perla vyjímá nádherné, velikánské, fakt obrovské okno, umístěné do širokého půlkruhového výklenku. Náš byt osvětluje zapadající slunce, z nevlídné a neforemné kobky se stává prozářený svět jiné dimenze.

„Dveře?“ zašátrá Tom v prachu vedle okna.

Vezme za kliku a všichni scházíme po schodišti do prostorné haly.

„Prádelna?“ vydechnu, když spatřím zástup starých automatických praček.

„Myslíš, mami,“ pohlédne na mě Klárka, „že si lidi ještě nechávají prát prádlo?“

„Možná by to fungovalo,“ obhlíží Josef pračky zkušeným okem, kyblíkem nalévá vodu do bubnů a za chvíli se ze všech stran ozývá ševlivé šplouchání.

„Světlo?“ ukazuje Anička k otvoru na odvádění páry u stropu.

„Pojďte sem, honem,“ křičí Tom z chodby na druhém konci prádelny, překvapivě osvětlené lampou z našeho bytu.

Nesměle kráčíme od prádelny na opačnou stranu obří vily. V očích nás znovu šimrají paprsky ospalého slunce, jež mžikají přes zaprášenou skleněnou stěnu. Nádhernou! S ornamenty! Fakt umělecké dílo!

„Cukrárna u Goldbergů?“ přečte Klárka nade dveřmi další objevené místnosti a zamyšleně zakloní hlavu.

„Nad čím hloubáš, ségra,“ vyzvídá Tom.

„Bylo mi osmnáct,“ přemýšlí Klárka, „prý jsem právně způsobilá.“

„A co jako?“ nechápe o deset let mladší Anička.

„Co kdybych ti dělala vedoucí, mami?“ obrací se ke mně Klárka. „Ty sice nemůžeš nic vlastnit, aby ti to nesebrali, ale prádelna by se dala pro začátek zařídit docela levně. Teda,“ zarazí se, „pokud by ty prací stroje opravdu fungovaly.“

„S cukrárnou bych to taky zkusila,“ olízne se Anička, „třeba jen o víkend.“

„Co by na to řekla paní domácí?“ musím krotit všechn ten zápal.

„I pro Helgu by se našla práce,“ uvažuje dál naše budoucí ekonomka, „v prádelně by mohla přijímat zakázky a pečes skvělé moučníky.“

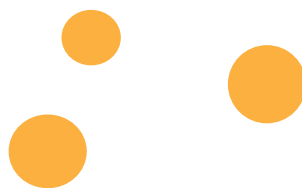
„Za pokus by to stálo,“ přisadí si Josef, „stará madam Goldbergová by možná nebyla proti. Navíc určitě ví, co by bylo potřeba. S prádlem, třeba z hotelu, na Ještědu,“ zatváří se záhadně, „taky bych rád přiložil ruku k dílu.“

„A dorty od Helgy dáme do výlohy,“ zajásá Tom, „těm nikdo neodolá!“

„Hlavně aby bylo slunečné léto, kdybychom do toho šli,“ rozumuje Klárka, „to by nám pomohlo rozsvítit plusová čísla.“

„A rychle by schlo prádlo,“ nezůstává Anička pozadu.

„Máte pravdu,“ přikývnu a hledím na všechny ten binec s haldami prachu na poházeném nábytku, na rozlámané židle i další truchlivé trosky, mezi nimiž si cukrárnu ani nedokážu představit, „slunce je nejskvělejší lampa na rozsvícení života.“

Konečně sama!

autorka Josefa Růžičková

Učitelka českého jazyka a dějepisu. Nyní důchodkyně.

„Chceš jet o víkendu na chalupu...“

Typické manželovo konstatování se skrytým otazníkem.

„Jo. Musím konečně zryt těch pár záhonků. Nejvyšší čas. A jedu sama.“

Pokouším se o úsměv. Je unavený.

„Janičko, nóó, já bych...Ale to počká. Jedu s tebou!“

„Nemusíš, Aleši, dej se radši do tý papírový vojny na svém psacím stole. Zvládnou to. Bez obav. Když byl táta nemocný, ryla jsem taky sama, ne? Potřebuju si řádně protáhnout tělo i duši.“

„I duši?“

Úsměv, také trochu unavený.

„I duši.“

„Předpovídají déšť. Přeháňky. Můžeme jet o týden pozdějc. Oba.“

„To ne. To už by mohly být sněhánky. Jedu.“

„Když myslíš...“

„Myslím.“

Fááájn!!! Pojedu sama! Jídlo vám, moji milovaní, připravím ve formě polotovaru, už to znáte, poradíte si. O co mi jde v první řadě? No, tělo posilované v létě plaváním a v zimě lyžováním je na tom docela dobře, duše ne. Ta potřebuje přeléčit. Lék našťěstí znám: být sama sebou po celý víkend, vyčistit si hlavu, dobít baterie. Tohle, Aleši, nepochopíš, ty sedíš v kanclu nad kupou papírů, já učím studenty, a to je safra rozdíl! Proč jsem si vybrala tak stresující zaměstnání?!

A ty, Dominiko? Ta ekonomka není zrovna nejlehčí škola, vím, máš tam

učení nad hlavu, rozešla ses s Michalem... Ještě tak matčiny deprese k tomu! Ne, dcerunko, to už by toho bylo na tvou - po mně zděděnou - labilní psychiku moc.

Já se z toho dostanu sama!!! Nechci si vám, milovaní, stěžovat, naříkat si, polehávat (s mokrým hadrem na čele), být protivná. To, co mne tlačí k zemi jak těžká ruka položená na temeni mé hlavy, to nejsou psychické problémy jako takové, to je jenom únava, vyčerpání, nechuť něco řešit a (tady už pozor!) s někým se bavit.

Jsem nad problémem? Nóóó... Jsem. Zatím. Pohybuji se však na hraně.

Aspoň na dva dny zpřetrhat kontakty se všemi a se vším!!! I s vámi, mí milovaní, i s vámi!!! Pryč z prostředí, kde musím energii vydávat! Úprkem tam, kde ji budu převážně přijímat! Sát, hltavě polykat, doplňovat baterie vybité do mrtě.

Co s mobilem? „Zapomenout“ ho doma? Co kdyby se mi tam v domečku, vlastně na chalupě, něco stalo? Náhoda je blbec.

2

„Jani, když mají být ty přehánky, tak to nestihneš za den. Budeš tam muset přespat.“

V místnostech bude nevlídno, však víš. Nábytek obalený foliemi...“

„Přece to nebudu sundávat, když jsme se s tím tak nadřeli. Musí to vydržet až do jara. Malíř pokojů, mladý chlapík... kdo mohl tušit, že onemocní?! Teď nemá cenu cokoli s tím dělat.“

„Jedeš tedy...“

„Hm.“

„Vlakem...“

„Hm.“

„Sundej si folii z gauče. Je tam rychlovarná konvice, čaje nejrůznějších druhů a značek, panáka si do nich taky můžeš dát, je tam nedopitá flaška, pokud vím. To kdybys mimořádně prokřehla.“

„Asi prokřehnu.“

„Zatopíš si v krbových kamnech. To bude romantika!“

„Hm.“

A jsem „na chalupě“. Na jaké chalupě? Pro mě zůstane domek po rodičích napořád „domkem“ nebo „domečkem“, třebaže ho využíváme jako chalupu.

Brrr! Tady fakticky čiší z každého koutu prázdnota, smutek a chlad. Nó, nebude to žádná procházka růžovým sadem pohybovat se tu sama.

Jsem já to ale rozporuplné stvoření! O co mi tedy jde? Vždyť jedině tady mám šanci být sama a zregenerovat se během víkendu! Kdepak doma!

Teď rychle: rukavice, kbelík, rýč! A jde se na věc!

V okolních zahrádkách... nikde nikdo!!! To se tu, na čerstvém vzduchu, bude čistit hlava! Fááájn!

Jsem tu jen já, tmavohnědá hlína, sem tam plevel, okolo liduprázdné zahrádky, nade mnou nevlídná dušičkově šedá obloha. „Mraky jsou těhotné vláhou...“ Kde jsem tohle slyšela nebo četla?

Jen aby ty mraky nesetřásly část své vláhy na mou hlavu, za krk a na záda! Stop!

Nemyslím na nic, pracuji, dělám jen jednotvárné mechanické pohyby, nic mne nezajímá. Doléhá ke mně jen pošťkávání psů, sotva slyšitelné výkřiky z dětského hřiště, kdosi startuje jakési auto. Nedotýká se mne to, nevadí mi to...

„Paní sousedko, paní sousedko! Hej! Brýden. Jak vám to jde s tou mokrou hlínou?“

„Brýden, pane sousede. Středně progresivně.“

„Nic moc, ale musí se to udělat, že?“

„Tak.“

3

„Sama tentokrát?“

„Sama.“

„Mínulej měsíc tu byla vaše sestra. Taky sama. Moc pěkně jsme si popovídali. Tady přes plot.“

Úsměv.

„To ještě bylo teplo. Celej ten letošní podzim byl teplej...“

„Oj, na mě káplo!“

Kontrola oblohy.

„Jo, může se to spustit každou chvilku. Nebudu vás zdržovat. Ať něco uryjete, než vás to zažene. Tak nashle.“

A je to tady! Prší! V pláštěnce se dělat nedá... Musím do domečku. Smůla! Ale... čistit si hlavu můžu přece i v domečku. Mají to být jen přeháňky...

Zahrádka, domeček, zahrádka, domeček. Ale... cítím se po tom celodenním zátahu uvolněná, fyzicky i psychicky. Bude teprve pět hodin. Večer tu bude dlouhý. Obývací je vyhrátý, útulno je v něm jak ve stodole. Televize v krabici, knihy v krabicích... Aleši, říkal jsi něco o romantice. Žádná romantika. Nábytek sestěhovaný doprostřed místností. Je mi tu nějak... no, nějak ouzko.

„Když jsi sama a přicházejí ti do hlavy chmurné myšlenky, přístup k oknu a chvíli se dívej ven. To pomůže,“ říkala mi kdysi babička.

Tak to vyzkouším. Solární lampičky v naší květinové zahrádce se dnes asi vůbec nerozsvítí. Je na ně už málo světla. Zahrádka Novotných. Ta je v každé roční době kouzelná! Ty palisády kolem záhonů, okrasné traviny, jezírko... Co to tam v rohu červeně problikává? To vypadá... Ano, to jsou tři náhrobní svítilničky! Aha, už vím! Když jim kdysi, je to už nějaký ten rok, umřela kočka, pochovali ji u plotu a nějakou dobu tam rozsvěcovali svíčky. Teď jim asi umřela ta další. Jejda! To bude asi ta krásná tříbarevná, co se chodívala vyhřívát k nám na podestu u zadního vchodu! Někdy se nechala pohladit, někdy ne. Podle nálady.

Takže dnes tvá rada, babičko, nezabrala.

Ale... ale... dnes tu, v mém rodném městě proběhne Noc divadel! Vždyť jsem se u toho plakátu zastavila a vím dokonce, kdy to začíná! Oblečení?! No, vždyť je to jenom jakési „projití divadlem s prezidenty“. Proč s prezidenty? Aha, sté výročí. To bude zřejmě něco jako happening. Tam snad můžu i v riflích.

Co čištění hlavy a samota?! Nóóó...

4

Ale vždyť to není nic proti ničemu, jak říkají nesprávně mí studenti. Půjdu tam i zpět sama, nebudu se s nikým bavit, nikdo se mě nebude na nic ptát,

nic po mně chtít, nechám na sebe jen působit prostředí, dění, budu si dobíjet baterie. Neuslyším: „Jé, paní profesorko, vy jste tu taky? Na happeningu?“

Zvonek! Jak dlouho už jsem po jeho zaznění nezamířila ke svému místu v hledišti?! Měla bych Aleše i Dominiku (nejraději oba) „vytáhnout“ zas někdy do divadla! Tento rok jsme... no, nebyli v divadle, opravdu nebyli.

„Skupinky po dvaceti!“

Herečka nebo učitelka. Spíš herečka. Takhle trénovaný hlas, abych překřikla hlučící foyer, to tedy nemám. Převažuje mládež. Je fajn, že jsem se vešla do první dvacítky. Tady neznám nikoho. S nikým nemusím komunikovat. Slyším dobře? Prochází se setmělým divadlem! Budu sama se sebou, sama v sobě, a když půjdu jako poslední ve skupince, tak to bude úplně ideální pokračování v léčbě mé tak zranitelné duše!

„Madam, opožďujete se. Nevidíte ve tmě?“

Za mnou jde ještě někdo? To platí mně?

„Nejsem kočka.“

Nevyšimla jsem si, že se za mne zařadil... To je ale pohledný mladík!

„Krásný drdol, štíhlá jak laň... Vy jste kočka!“

Nojo, herec. Ano, je to ten z plakátu. První milovník.

Jde za mnou, asi má jít na konci skupinky, nevadí mi. Ponořuji se do tajemné atmosféry.

Je slyšet jen zvuk kroků a špitání.

„Kde jsou ti prezidenti?“

Tenký, nesmělý hlásek.

„Už k nim přicházíme. V šatnách, v různých kumbálcích, ve výklencích. Právě vcházíme k Masarykovi.“

Příjemný alt prvního milovníka. Oblečená figura, nahraný projev. Ten znám. Vitríny s dobovými skleničkami, porcelánovými soupravami, lampičkami, brýlemi... Krásné kousky! Prababička...

„A jdeme dál, a jdeme dál... vyzpěvuje herec. „Madam u těch vitrín, ztráty lidí nemám povoleny!“

„Jé, on už tu nikdo není?“

„Vás nějak zaujaly dobové předměty! Nejste vy náhodou zaměstnankyní muzea?“

„Nejsem. Ty předměty jsou prostě krásné...“

„Ty vitríny s dobovým nádobím atd. jsem navrhl já, když jsme se tady společně domlouvali, jak poněkud polidštit ty kumbály s prezidenty. A ty vitríny u novodobých prezidentů jsme dávali dohromady z toho, co měl kdo doma.“

Inspirace pro mne! Já si to hned, jak se vrátím, také v domečku trochu „polidštím“. Vytáhnu zpod stolu poličku, zavěším ji na její původní místo, vytáhnu z krabice růžovou solnou lampu a rozsvítím si ji. V jejím milém a trochu tajemném světle si promítnu ve své obrazotvornosti vybrané obrázky z dnešního dne. Také posoudím, jak postupuje relaxace metodou „sama se sebou“.

Jdu, vnímám, vstřebávám, kochám se. Připouštím k sobě jen výběr.

Ta mládež, a je jí víc než polovina v téhle skupince, je tak nezvykle tichá! Že by tu působil genius loci, duch divadla? Anebo... anebo sem přišli jen ti, kteří pravidelně chodí do divadla, mají předplatné, milují divadlo.

„Na shledanou v divadle!“ loučí se první milovník.

„Na shledanou!“

Tak tohle myslím doslova a vážně. Až sem na jaře přijedeme všichni tři

„Auvajs!“

„Běž! No, běž! Je amnestie!“

Nojo, prezident Klaus! A v kraťasech a s tenisovou raketou v ruce!

„Neslyšíš? Je amnestie! Upaluj!“

Ten mládeneček, co jde proti mně, má poněkud problém s chůzí. Po alkoholu? Asi ne.. To on jenom kulhá. Co to drží v ruce?

„Paní, tady máte kytku. Ode mě.“

„Proč mi ji dáváte?“

„Jenom tak. Ženám se mají dávat kytky, ne?“

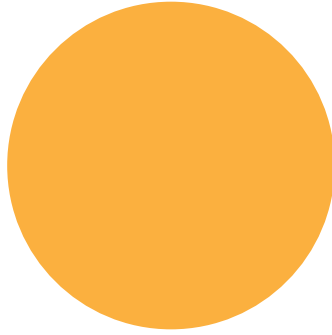
A už ho polyká tma za rohem.

Růžové chryzantémy. Čerstvé. Fááájn! Víím, kde je váza. Dostanu se k ní bez problému.

Mobil! Aleš s Dominikou!

Patnáct minut se bavíme? Nojo. Končím: „Ta samota tady má něco do sebe! Obývací je celý dorůžova. Solná lampa a kytky přece. Zítra doryji zbývající dva záhony. Těším se na zítřka. Krásné sny!“

Lampa

autorka Tereza Příkazská

Povídky si píši jenom pro zábavu, občas jako zpověď, někdy jako takovou tichou a nenápadnou provokaci. Podle nálady, počasí a stavu - je v tom mnoho proměnných.

Mám spoustu přátel. No vážně, jsou jich stovky. Přesně tedy 1398. A když budu chtít, během pár hodin jich bude 1400. Je to moje předsevzetí, příští rok jich bude 1500. Takové nezávazné, protože si ze zásady žádná předsevzetí nedávám. Je to vlastně k smíchu. Všichni z mých přátel si dávají na stěnu svá předsevzetí a motta na nový rok. Já ne. Jenom jim to „lajkuju“, držím jim palce a myslím si o tom své. Zhubnout 8 kg, přestat kouřit, začít pravidelně cvičit, ... kecy, kecy, kecy. CHA-CHA. Ale je to každého věc, tak co z toho. Stejně nikdo nevydrží déle jak měsíc a pak je aspoň důvod to zapít a koupit si pořádně velikou čokoládu, to jako na nervy.

V bytě mi voní potpourri, na plotně se hřeje svařák, jako spořič obrazovky mám hořící krb. Skvěle to podtrhuje atmosféru obýváku. Jakoby cihlová stěna, u ní vkusně nazdobený stromeček, na konferenčním stolku (který je svým designem perfektní) je naaranžované na dvoupatrovém talíři cukroví – letos 13 druhů (z toho těch deset od babičky). Už jenom chybí postavit na stůl zapálenou svíčku v pěkném rustikálním stylu a na polici nad televizí trochu posunout stylový – dřevěný nápis „HOME“ a šikovně natočit fotku, na které si s přáteli báječně užíváme loňský Silvestr. Super. Nohy s teplými ponožkami na stůl, do ruky hrnek s pleteným světle hnědým obalem a s knoflíčkem, v tom hrnku horký svařák a můžeme to vyfotit... Ještě trochu

natočit tu ozdobičku na stromečku a posunout svítící řetěz... taky by to na stůl chtělo dát tu vánoční hvězdu, co mám v kuchyni... možná by místo jedné zapálené svíčky vypadal lépe adventní věnec a v něm aby hořely všechny čtyři svíčky... chtělo by to lepší světlo... ne lustr, nějaké důvěrnější, intimnější... asi zkusím rozsvítit na chodbě... chtělo by to lampu... Nakonec se z „momentky“ vyklubala bezmála hodina aranžování a rozsvěcení či zhasínání světel. Ale stálo to za to. Fotka se povedla a už si na status dávám stav, že se cítím pohodově, spolu s komentářem: Přeji všem pohodové Vánoce! Paráda. Během hodiny mám u fotky 98 „lajků“ a 11 komentářů. Stálo to za to.

Rozhodně si musím pořídit lampu. Nějakou fajnovou, nejlépe bílou, možná se dvěma žárovkami. Hned ráno sedám do auta. Na focení úhledně a pečlivě zabalených dárků pod stromečkem bude potřeba dobré světlo. Ještě za volantem zkontroluji počet „lajků“ ze včerejška. 168 a 23 komentářů – přijdu na svařák, pěkný ponožky, jééé, to je fotka z Fausta, 3x o tom, jak mám krásně nazdobený stromek a 4x o tom, kolik mám cukroví, ještě o krásném adventním věnci, taky kde беру čas na ten úklid apod. Na několik odpovím, někde pošlu jenom smajlíka. Rychle sjezu, co je nového, napíši pár komentářů k ostatním a můžu vyrazit, už je skoro 11 hodin. Ten čas strašně letí.

Přesně vím, kam dám lampu v pokoji. Po pravé straně vedle gauče. Blízko stolku, kousek od zdi, k tomu keramickému majáku. K lampě přibyli ještě dřevění sobi, malý svítící stromek a betlém z kukuřičného šustí. Taky bylo v akci Baileys.

Dárky už jsou pod stromečkem. Letos se Ježíšek činil. Domácí marmelády, likéry a bonbóny v ručně dělaných krabičkách. Domácí mýdla a svíčky, rámečky na fotky. Vše zabalené v přírodním stylu, ten letos frčí, se sušeným pomerančem a větvičkou navrch a malým nápisem HAND MADE. To světlo ale není takové, jaké by mělo být. Lampa musí do druhého rohu. Nebo spíš vedle stromečku. Nebo k televizi? Asi bude lepší u dveří, to je ono. Cvak, cvak a další perfektní okamžik z mého života už je nesmazatelně na síti

a naprosto každý se mi může podívat do soukromí. Jen ať se podívají, mají na co. Vše je dokonalé, na svém místě, nasvícené. Status cítím se natěšeně a text: A jak se letos připravuje Ježíšek u vás?? Společnost mi dělá nějaký český film, musím ještě zkouknout, jaký mají stromeček ostatní a přemyslím, že založím skupiny o českých lidových zvycích a tradicích. Je potřeba, aby lidi věděli, co, kdy a jak v naší kultuře. Aha, takových skupin je už celkem dost. Přidám se k té, co má nejvíce členů, samozřejmě. To je zase hodin. Jdu do hajan.

Jsou tři ráno a já musím na záchod, jinak se jisto jistě počurám. Do háje, kdo dal do dveří tu lampu?! Člověk aby se o ni přerazil. Ještě, že nepadla na zem a nerozbila se. To není sranda, musím ji přesunout do rohu. Jenomže to zase nedosáhne do zásuvky, budu muset vytáhnout prodlužovač. Z okna koukám, jak se na ulici dohadují nějakí kluci. Co asi můžou mít takhle nad ránem za problém? Po hlavní přijíždí policejní vůz, asi je na ně někdo zavolal. Opřu se o lampu a ona se rozsvítí. To vytrhne z dohadů maníky, kteří mi teď koukají do okna a hrozí na mě pěstmi. No snad si nemyslí, že ten volající jsem já? Rychle zhasínám a přesouvám lampu vedle lenošky. To by mi tak ještě scházelo, nějaké nedorozumění. Mně je přeci úplně jedno, co kdo mezi sebou má.

Dneska od rána běží v televizi pohádky. To miluju. Škoda jenom, že není sníh. Tak nějak mi letos chybí ta pravá atmosféra. Přijde mi, že je méně výzdoby, nejsou slyšet koledy, vánoční trhy nemají výběr. Taky už je zítra Štědrý den a mě zatím NIKDO nepozval, ať ho strávíme společně. Jak to? Tolik přátel. Ale doprošovat se nebudu. Naopak si říkám, že si ty, kteří se mnou víc jak tři měsíce jakkoli nekomunikovali, jednoduše odeberu z přátel. No počkat, to by se mi zase o to hůř plnilo to předsevzetí. Půjdu se projít ven, nakrmím kachny a až přijdu domů, tak si na to posvítím.

Když už od vás ani kachny nic nechtějí, člověk si to začne brát trochu osobně. Ba ne, jsou přežraný. Jako my všichni o svátcích. Ale stejně. Na druhou stranu, venku není co dělat a co potom ti chudáci rodiče. Zabaví děti tím, že se jde krmit. Kachny potom přes samé pečivo ani nemají kde

plavat. Prodírají se mezi rozmáčenými rohlíky a určitě si zoufají nad tím, kde jsou kapři, aby jim od toho odlehčili. Jo, holky, mrskají se támhle na náměstí v kádích. Brrr! Jednoho vám sem přinesu, tak jako loni a předloni. Vánoce bez násilí! Sdílím svou vzpomínku a přidávám text o tom, jak je kachnám smutno. Vlastně mi to přijde originální a když to vezmu kolem a kolem, tak i vtípné.

Utírám prach a snažím se dosáhnout na garnyž. Lezu po lenošce. Ujela mi noha. Štěstí, že tu stojí ta lampa. Na poslední chvíli mi k ní vystřelí ruka a zarazil se tím tak téměř nevyhnutelný pád. Říkám si, že je to zvláštní. Za posledních 24 hodin mi tento nový přírůstek v pokoji pomohl nasvítit pěkné fotky, včetně dvou povedených selfíček, málem mi vyrazil zuby, falešně mě obvinil a teď mi ty zuby pro změnu zase zachránil. Lampa. Lampa. Lampa. Kdo ten název pro takovou věc asi vymyslel? Palma, mapa, lama. Víc slov po přesmyčkách z toho už nesložím a ta dvě poslední jsou stejně neúplná. Nejsou v nich všechna písmena, takže se nakonec ani nepočítají. Spousta se toho v životě nepočítá.

Ležím na zádech uprostřed pokoje, kde má teď lampa své nové místo, a koukám do stropu na odraz jejího světla. Přesně v prostředku je nažloutlé světýlko, když přimhouřím oči, má tvar srdce. Malé srdce v srdci pokoje.

Člověk je přesně tak sám, jak sám se cítí.

MoMA A RŮŽOVÉ SVĚTLO

aneb To, kam svítí světlo od moře, mění tvůj život
více než manželství

autorka Pavla Doležalová

Překládá a překladatelství i učí.

Literární soutěže karlovarské knihovny se účastní podruhé.

Fronta lidí se vinula jako žížala po zmoklém lesknoucím se asfaltu a po vrzajícím šterku a zatáčela do protisměrných kliček mezi červenobílými páskami, které tam před chvílí rozvinuli zřízcenci muzea v tmavomodrých uniformách. Měli všichni pohodlné černé boty, vysílačky, jmenovky s fotografií, čokoládové obličejové nad bílými límečky. Byl čtvrtek a Muzeum moderního umění bude zavírat až v noci. Ještě se nesetmělo, ale sluneční světlo od moře už svítlo hodně šikmo a barvilo do růžova lesklé fasády mrakodrapů. Po dešti byl vzduch vlhý a voňavý, i když už byl dávno podzim.

Přelétla očima skupinky lidí, které přicházely a spořádaně se řadily do barevného hada: hodně černých brýlí, asi proti tomu šikmému světlu, drobné Japonky s lesklými černými hlavičkami, uměnímilovné dámy a pánové s šálami kolem krku, nenalíčené studentky s brýlemi a vlasy do gumičky. Prohlížela si je jako modely pro nějaký obraz - tenhle nos bezprohlubněukořeneaktomukudrnysvázanéčelenkoubysehodilynařeckou vázu, ty hubené nohy v barevných punčochách by klidně mohly vyčuhovat zpod rokokové sukně, vrščitá ruka s nápadnými šperky by se dobře vyjímal na portrétu šlechtičny, ta s pečetním prstenem na obrazu anglického bankéře...

Hlavně se dívat nenápadně, na každého jen chvilíčku, ale jak se máte vyhnout pohledu na lidi, kterým napřed vidíte jen záda, ale pak vám je klikací se fronta na několik minut přisune přímo před zraky, než se popocházením dostanete do ostré zatačky a zase uvidíte jen záda. Uvědomila si, že ji všichni ti lidé vlastně ani moc nezajímají, že jako vždycky podvědomě hledá jednu tvář, jeden obličej, který by se ode všech ostatních odlišoval, zaujal ji a přitahoval. Byla to jen hra, ale příjemná. Čas plynul pomalu, lidé se posouvali krokem, hlasy štěbetaly nejrůznějšími jazyky, fronta se zahušťovala, nejbližší kabáty už začínaly být až nepříjemně blízko. Před sebou měla samé schýlené postavičky starých paní, v protisměru školní třídu chichotajících se Italek. Nikde nic. Vlastně nevěděla, jaký typ by se jí líbil, po kom se dívá.

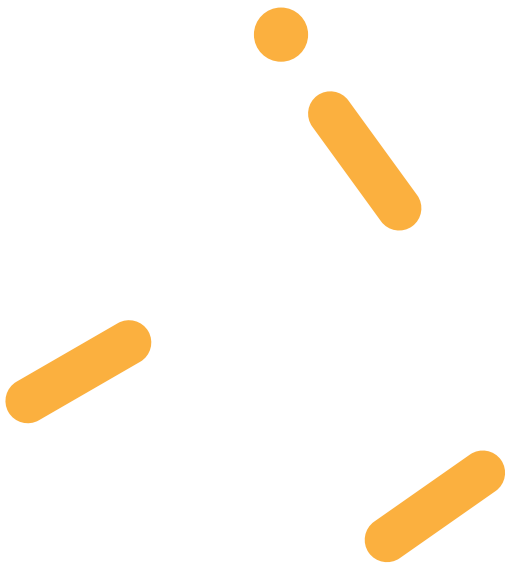
Už dřív si všimla velké německy mluvící mladé ženy se světlou pletí a růžovými tvářemi – džbán s mlékem do ruky a na práh romantického statku s ní. Překypovala zdravím a všechno na ní bylo jaksi v pořádku, čisté, jasné, kulaté, upravené – umyté hladké nebarvené vlasy pod ucho, pastelové barvy, skoro žádné šperky a oddaný bleděmodrý pohled. Na koho se vlastně ta selka dívá, ke komu mluví? Aha, k ní přece patří ta široká mužská záda v rezavé kožené bundě, jejíhož rukávu se s důvěrou drží. Aby ne, už jen z těch zad vyzařovala taková síla, klidná, ale magnetická, že začala být hrozně zvědavá na jeho obličej, až jí ho lidský had přisune před oči. Měl tmavé lesklé vlasy a zezadu krátký široký krk, opálený – asi byli u moře a on se nechrání před sluncem jako jeho manželka. Ta na něj pořád polohlasně mluvila, on se k ní ani nesklonil a hlavu neotočil, držela se ho za loket a vzhlížela k němu. Hm, nic na něm nebude, řekla si, je to jenom dobře živený a se vším spokojený chlapík a obrazy mu určitě nic neříkají, jen se to patří, když už jsou v New Yorku.

Zrovna když zhluboka vydechla a chystala se myslet na něco jiného, popošli tak, že najednou stanul naproti ní, jen pár metrů vpředu v protisměru; ještě několik kroků a bude hned vedle, jen za červenobílou igelitovou páskou. Celý dav se smrskl do jediného obličeje - vyzařoval stejný, ne, mnohem větší magnetismus, než předtím ta mužská záda. Opálený, silné, plné, červené

rty, a hlavně oči – lesklé, barvy si ani nevšimla, ale ty oči zaostřily na ni a už ji nepustily. Napřed se dívaly jaksi zvědavě, ale jen chvíli, a pak... hladově, nedalo se to říct jinak. Hladově. Začalo jí trochu brnět v kolenou, jak je proud lidí k sobě nezadržitelně posunoval, na tu Katju z jeho druhé strany ani nepomyslela, stejně zrovna tūkala do telefonu. Hladově – to ji sní, až bude nadosah? Rty na to má, sílu jistě taky. Asi ano, vždyť je teď trochu pootevřel, kousl se do horního rtu, zaleskly se velké zuby, polkl. Hladově, sní.

Teď ne, ale už je skoro vedle, ruka vedle ruky, narovnal prsty, krásné, opálené, zase je sevřel v pěst, jí se v ruce malinko třásl lístek s číslem, který na začátku rozdávali. Strašně se té jeho ruky chtěla dotknout, cítila její teplo, ale nebylo to potřeba, ruka se sama pohnula a jemně jí vytáhla papírek z dlaně. Krok a minuli se, už na něj neviděla, až zas v příští zatáčce. To je jak v hloupém americkém filmu, blesklo jí hlavou a musela se usmát, ale vždyť jsem tady, tak proč ne. Uvědomila si, jak hrozně by jí vadilo, kdyby se už neviděli, nedotkli. Hladově, sní. Ty oči, ty rty. Pět kroků za zatáčkou. Zase ty oči, zase se kousnul do rtu, papírek zpátky, fixkou zítra tady, ve stejnou hodinu. Katja u druhého lokte, úsměv, pojď miláčku, už jsme u vchodu. Jen si běžte, Káto, na jeden večer ti ho ještě nechám, ale pak přestaneš existovat. Musí to tak být, z hladu se i zabíjí.

Musíme utéct

autorka Olga Olajda Habásková

Žije a píše povídky v roubence ve Žďáře v Podbezdězí. Z literární oblasti má za sebou nedostudovanou pedagogickou fakultu (obor ČJ - Pedagogika), několik překladů fantasy a historických románů pro nakladatelství Epoque a Baronet, ve spolupráci napsala odbornou knihu o pořádání outdoorových závodů v přírodě (vydáno pod Albatros Media). Účastnila se zatím jen dvou podobných amatérských soutěží a v jedné z nich se její povídka umístila jako jedna z dvanácti nejlepších (vyšla ve sborníku nakladatelství CooBoo).

Otec vešel do sednice a matka roztřesenou rukou otočila knoflíkem na radiovém přijímači. Nebyla však dost rychlá a otcova tvář se vzápětí zachmuřila. Matka sklopila zrak, věděla, že otci vadí, když poslouchá rádio. Po chvilce ticha se ale tiše zeptala.

„Samueli, neměli bychom přeci jen...“

Otec ji přerušil bouchnutím do stolu.

„Nepůjdeme nikam. To, co hlásí v rádiu, je jen propaganda. Chtějí v nás vyvolat strach, abychom uprchli ze svých domovů a oni se sem mohli nastěhovat. Co na tom, že jsme Židé. Je nás hodně. Nemůžou přece deportovat milión lidí. Nevěřím jim ani slovo!“

„Ale dnes říkali, že ty, co se k transportu dobrovolně nepřihlásí, tak že prý zastřelí.“

„To by museli postřílet půl národa. Nikdo po nikom střílet nebude. A už vůbec ne tady v Podluží, vždyť je to Bohem zapomenutý kus...“

Slovo země, které chtěl nejspíš otec říct, přerušilo zabušení na dveře. A znovu. Za okny byla tma a psi ve vsi se rozštěkali. Matka pobledla, ale otec rázně přešel ke dveřím, a aniž by se zeptal, kdo se k nám v půl desáté v noci v podzimní plískanici dobývá, otevřel. Dovnitř vpadla žena ve věku mé matky, a za ruku vlekla drobnou štíhlou dívku, která měla přes ramena jen ledabyle přehozený kabát. Hanna byla mou nejlepší kamarádkou, a nejen díky tomu, že se naše matky také přátelily. Strávily jsme spolu celé dětství, a i když jsme teď studovaly každá na jiné škole, pořád jsme se snažily najít si jedna na druhou čas.

„Přišli Němci, Johanko,“ upřela žena uplakané oči na mou matku. „Přišli Němci a stříleli. Hanusovi jsou mrtví všichni. Malečkovi a Lebovičovi odvezli i s jejich dětmi...“ Hlas Hanniny maminky se trásl tak, že jsem musela poslouchat opravdu pozorně, abych jí rozuměla. „Musíme utéct. Můžou tu být za chvíli...“

„Nic takového se tu neděje,“ skočil jí do řeči otec.

V tu chvíli se ozvaly výstřely. Z nedaleka.

„Sbal nějaké jídlo a oblečení, já vezmu sekeru a náradí a na pár dní se schováme na Jezevčím kameni,“ řekl otec. Vypadal, že si konečně uvědomil, že se opravdu mýlil.

O deset minut později jsme stoupali lesem do prudkého kopce. Otec nesl na zádech velký vak s věcmi, které matka připravila. Já a Hanna jsme se držely za ruce, abychom neuklouzly na mokřím jehličí a listí. Naše matky šly o kousek za námi a já jen slyšela, jak si potichu něco povídají. Otec nám zakázal svítilnu, takže jsme se musely spolehnout na měsíční svit. Z vesnice pod námi se pořád ozývaly rány, které nemohly být ničím jiným než výstřely z pušek. A také křik a pláč.

Bylo krátce po půlnoci, když jsme vystoupali až na Jezevčí kámen nedaleko Kozího hřbetu. Otec odemkl rezavý zámek a dveře malé chatky se se skřípotem samy otevřely.

„Běžte dovnitř.“ Otec nás postrčil tak vehementně, že by Hanna upadla, kdybych ji nedržela za ruku. V malé místnosti, do které světlo měsíce pronikalo jen zaprášeným okénkem, byla cítit zatuchlina a prach. Nebylo divu. Přemýšlela jsem, kdy jsme tu trávili čas naposledy. Když jsme s Hannou byly malé, pobývali jsme tu s rodinami vždy celé léto, ale jak roky ubíhaly, už se do staré dřevěné boudy uprostřed lesů, kterou jsme vzosně nazývaly chatou, nikomu nechtělo.

Matka natáhla ruku po vypínači, ale otec ji zarazil. „Ne, žádné světlo.“

„Ale jak budeme spát?“ namítla matka.

„Nastěhujeme do Sářina pokojíku další matraci, to zvládneme i potmě.“

Sářin pokojík. Jak honosně pojmenoval otec malou místnůstku, kde jsme si s Hannou jako děti hrály, povídaly si, sdílely tajemství a zaplétaly si pampelišky do vlasů. Když do místnosti otevřel dveře, musela jsem se pousmát. Vše bylo na stejném místě jako před osmi lety. Pod okénkem stál malý stolek, na dřevěné zdi visel obraz Lužických hor v dřevěném rámu a přímo naproti dveřím moje postel a hned vedle starobylá lampa. U skříně se válela panenka a na stolku ležely dvě zaprášené knihy. V jedné jsem i v chabém svitu měsíce rozeznala svůj deník. Zatoužila jsem se do něj začíst, připomenout si tu dobu bezstarostného dětství, ale věděla jsem, že na to bude dost času ráno.

Otec se supěním nesl do místnosti další matraci a já s matkou a Hannou jsme se opřekot snažily udělat tam nějaké místo. Ač byl teprve podzim, teplota pomalu padala k bodu mrazu, a tak jsme se ke spánku pod těžké peřiny uložili co nejtěsněji k sobě to šlo. Otec s matkou si lehli na postel a já s Hannou a její maminkou jsme se schoulili na matraci. Nikdo z nás nespál.

Poslouchali jsme šumění lesa a snažili se rozpoznat zvuk, který by do něj nepatřil.

A přesně ve chvíli, kdy jsem z hlavy zapudila všechny černé myšlenky a oči se mi pomalu zavřely, jsem zaslechla rachot motoru. Otec byl na nohou jako první. Hodil přes sebe těžký kabát, do ruky popadl sekeru a vyběhl ze dveří. Tmu za okénkem mého pokoje prozářilo světlo reflektorů automobilu. Ozvaly se hlasy.

„Musíme taky utéct ven,“ vyhrkla vzrušeně Hanna a vrhla se k oknu, aby jej otevřela. Její nápad mi přišel jako jediné možné řešení, ale v poslední chvíli mě napadlo něco jiného. Vyskočila jsem z matrace a chytila kamarádku za ruku. „Tady, Hanno. Tady.“

A pak už jsme jen slyšely vrzání prken, jak po nich přecházely těžké, kované boty. Snažily jsme se zatajit dech a ani se nepohnout. Hlasům najednou bylo rozumět. Mluvily německy, ale já věděla, co říkají. Místností se míhaly kužely světla baterek. Někdo otevřel dveře do skříňe, kde jsem měla uložené dětské oblečení a hračky. Když nikoho nenašel, prudce je přibouchl, až na nás spadla vrstva prachu. Chtělo se mi kýchnout. Další ruce odhrnul ubrus na stole a další nadzvedly postel.

„Sie müssen hier sein!“

Musí tu někde být. Stiskla jsem pevněji matčinu ruku a zavřela oči. Škvírkou mezi prkny jsem spatřila vysokého muže v dlouhém kabátu, jak přechází ke stolku pod oknem a bere do ruky... můj deník.

„Dnes jsme se s Hannou zase schovaly do naší tajné skrýše, kterou jsme si postavily. Nikdo o ní neví, ani maminka s tatínkem. Schováváme se do ní, když chceme, aby nás nikdo nenašel. Když rozsvítíme lampu, kužel světla dopadá přímo nad nás, takže si díky šterbinkám mezi prkny můžeme i po tmě prohlížet ty obrázky...“ mužova čeština byla značně lámaná, ale i tak bylo z jeho hlasu patrné, že slovům, která čte, rozumí.

„Was?“ ozval se ode dveří další hlas.

„Heute habe ich mit Hanna in unserem Bunker versteckt...“ slyšela jsem, jak překládá do němčiny slova, která jsem si do deníku napsala před osmi lety, a když se dostal až ke slovu lampa, málem se mi v tom okamžiku zastavilo srdce. To už ale byl opět slyšet zvuk těžkých bot a pak... cvaknutí vypínače... ostrý kužel světla lampy... natažení zásobníku... a výstřel... a další... tisíc ran v děsivé kakofonii smrti.

„Jemand is draußen!“ ozvalo se zvenčí.

Někdo je venku!

Kované boty zaduněly po prkenné podlaze, lesem zazněly výkřiky, další střelba a pak už jen sem tam nějaké slovo. Automobil nastartoval a světla se začala vzdalovat. Ležela jsem bez hnutí a možná i bez dechu, dokud skrz škvíry v podlaze nepronikl první náznak denního světla. Pak jsem se narovnala. Nadzdvihla jsem několik prken, pomohla ven nejprve Sáře a pak oběma našim matkám. Rozhlédla jsem se po pokoji. Podlaha byla v místě, na které stále ještě svítilo světlo lampy, rozstřílená na padrtí. A mně se před očima mihla ta část noci, kdy se otec snažil nacpat do mého malého pokojíku další matraci a já ve spěchu lampu přesunula na druhou stranu pokoje.

Přítelkyně tma

autorka Renata Novotná

Píšu pohádky a povídky.

Josef zhasl a zalezl do peřin. Do pokoje jen slabě pronikaly pruhy světla ze zatažených závěsů.

Tma ho objala svými neviditelnými prsty. Bylo to takové něžně přátelské pohlazení.

„Tak povídej, jak ses dnes měl?“

„Ále, ráno jsem byl nakoupit a pro důchod na poště,“ začal trochu neochotně.

„No vidíš, aspoň jsi měl procházku,“ řekla tma povzbudivě.

„To jo,“ připustil, „nohy mi našťestí slouží.“

„A cos dělal potom?“

„Pak jsem si vařil brambory. Dal jsem si na ně máslo a tvaroh. Napil jsem se mlíka.“

„To byl celý oběd?“ podivila se tma.

„Jo, bylo to docela dobrý.“

„Proč si někdy neupečeš kuře?“

„Nějak se mi nechce. Jo, Bětuška, ta dělala výborný kuře s nádivkou. To bych stejně neuměl.“

„Vidíš, Bětuška. Už jsi mi o ní dlouho nevyprávěl. Jak jste se vlastně seznámili?“

Josef se na chvíli zasnul.

„Na tancovačce. Hned jak jsem ji uviděl, tak se mi hrozně líbila. Měla světlé lokýnky, moc hezky se usmívala a na sobě takové jednoduché tmavě

růžové šaty s krajkovými rukávy. Moc jí to slušelo.“

„Aha, tak proto ty růžové závěsy.“

„To byla Bětuščina oblíbená barva. Ty závěsy ušila hned po svatbě a jsou tu dodnes.“

„Bětuška musela být opravdu skvělá ženská.“

„To byla. Skoro nikdy jsme se nehádali. Každý jsme vždycky řekli svůj názor a dohodli jsme se. Často jsem jí musel dát za pravdu,“ zasmál se Josef. Zřejmě si vzpomněl na nějakou příhodu, ale nahlas neřekl nic.

„Jak dlouho jsi už vlastně sám?“

„Na jaře to budou dva roky,“ vzdychl Josef.

„Už dva roky?“

„Tobě to přijde dlouho?“

„Docela jo. Podívej se na sebe, jak žiješ. Akorát nakoupíš, něco málo si uklohníš k jídlu, oplácheš nádobí, občas uklidiš a zbytek času koukáš na televizi. Je tohle život?“

„Mně to stačí, co bys po mně chtěla?“

„Já jenom, že jsem včera večer slyšela sousedku, jak tě zve na buchtu a na kafe.“

„Paní Kubíčková? Neříkám, je hodná, ale já už nějak nemám sílu začínat něco nového.“

„Stačilo by přece, kdybyste se občas navštívili, ne?“

„Hele, nerejpej do mě, já už jdu spát,“ odpověděl Josef trochu podrážděně.

Druhý den večer ho tma opět objala.

„Promiň ten včerejšek.“

„Ty promiň, ujelo mi to.“

Tma raději začala z jiného soudku.

„Támhle v rohu u toho křesla vždycky stávala vysoká lampa,“ poznamenala.

„To máš pravdu. Dali jsme ji s Bětuškou nakonec pryč, protože v ní několikrát praskla žárovka. A proč se na to ptáš?“

„Tak, líbilo se mi to.“

„Hm, vždyť z lampy jde světlo, které ti ubližuje,“ nechápal Josef.

„Ani ne. Když jste svítily lampou, válela jsem se v druhém koutě obývacího.“

„To jako chceš říct, že si mám pořídit lampu?“

„Proč ne? Bylo by to tu útulnější.“

„To jsou věci,“ kroutil Josef hlavou. „Tak já se po nějaké lampě podívám.“

„Hlavně vyber nějakou, která by se líbila Bětušce,“ připomněla tma.

„No to se rozumí samo sebou,“ souhlasil Josef. „Neboj se.“

Začal o tom přemýšlet a brzy usnul.

„Tak jsem se byl podívat v jednom starožitnictví,“ začal Josef další večer sotva vlezl do postele.

„No a?“

„Mají tam nádhernou lampu s dřevěným stojanem a starorůžovým látkovým stínidlem. Přesně k těm závěsům.“

„A koupils ji?“ zeptala se tma nedočkavě.

„Ještě si to musím rozmyslet. Je moc drahá.“

„Proboha co si chceš rozmýšlet?“

„Musel bych sáhnout na úspory.“

„Tak na ně sáhni. Lampa je dobrá koupě. Zahřeje tě na těle i na duši.“

„Ty jedna, ty mě vždycky ukecáš, co?“

Tak nějak,“ řekla tma.

Josef si představil příjemné světlo a hned nato začal spokojeně pravidelně oddechovat.

„Tak co na to říkáš?“

Josef pyšně rozsvítil novou lampu u křesla.

„Kráááa!“ zvolala tma a schoulila se v opačném rohu.

Na křesle ležela detektivka.

„Přečti mi něco, už dávno jsem neslyšela žádný příběh.“

„To je detektivka od Agathy Christie.“

„To snad není příběh?“

„Samozřejmě že je.“

„Tak čti.“

Josef se tedy v křesle pohodlně usadil a začal číst. Tma byla spokojená.

„Vidíš, to je lepší než televize,“ pochválila ho. „Doufám, že zítra bude pokračování.“

„To víš, že jo, vím, že chceš znát vraha.“

Josef měl po čtení dobrou náladu a radostně se uprostřed jej objímající tmy zavrtal do peřin.

Uplynulo několik dní. Josef dospěl ke konci detektivky.

„Skvělé, moc se mi to líbilo,“ libovala se si tma. „Ale víš co?“

Josef se zarazil. Co je zase špatně?

„Já bych se ráda válela v tom rohu, co teď máš křeslo s lampou. Nemohl bys oboje přestěhovat támhle k oknu?“

Josef si už na vrtochy své neviditelné přítelkyně dávno zvykl. Zamyslel se. Prohlédl si místo u okna. Křeslo i lampa se tam spolehlivě vejdu. Tak proč ne? Hned ráno křeslo s lampou přestěhoval.

Večer vytáhl další detektivku a pokračoval ve čtení. A jako vždy usnul s dobrým pocitem.

Ráno vyšel na nákup.

„Dobré ráno. Tak jsem se včera večer vracela od dcery a všimla jsem si, že máte u okna hezkou lampu. To je nová?“

„Dobrý den, paní Kubičková,“ odpověděl Josef, „pořídil jsem si ji teprve nedávno. Kousek odtud v jednom starožitnictví. Jestli chcete, zavedu vás tam...“

Šli spolu ulicí a dali se do řeči.

Tma měla vlastně pravdu. Josef byl najednou rád, že si může povídat s někým z masa a kostí.

Světlo a tma

autor Miroslav Rezek

Necítím se být spisovatelem. Píšu především pro jednoho čtenáře - svoji ženu. Zatímco já píšu pomalu, ona čte rychle. Kdybych tak věděl, co s tím...

Čekám, než výtah sjede do přízemí a zaklapnou za nimi domovní dveře. Zamykám byt a vracím se do obývacího pokoje. Přátelé přišli kvůli našemu výročí. Vidím je ráda....odcházet. Snad ani nevědí, jak málo tenkrát chybělo, a všechno zničili.

Bude teprve půlnoc a mně se ještě nechce jít spát. Stejně neusnu před druhou. Asi nervy, ale nechci žádné prášky. Mívám po nich sny. Některé byly kdysi docela hezké, ale už dlouho nejsou. S probuzením nemizí a někdy nepoznám, kde končí sen a začíná realita.

„Nezbylo trochu bílého? Chtěla bych si s tebou ještě chvíli povídat.“

Je po těch letech vůbec ještě něco, co jsme si neřekli?

„Akorát sklenička. Já stejně nemůžu pít, víš, co mi řekl doktor.“

„Tak zhasni.“

„Všechno?“

„Lampu nech svítit. Chceme na sebe přece vidět?“

Je důležité mít nějaké světlo. Nějakou lampu. Aby nám svítila a odhalovala věci, které by jinak zůstaly skryté. A také proto, abychom si dokázali vážit tmy.

„Viděli bychom se přece i potmě.“

„Ale já si nechci hrát na schovávanou. Ta hra je zlá. Tak jsi mě to přece sám učil.“

„Ty si to ještě pamatuješ?“

„Stejně jako spoustu jiných věcí. To ty někdy na něco zapomínáš.“

„To není pravda. Jenom se mi zdá zbytečné pořád dokola o tom mluvit.“

„Kolik už je to vlastně let?“

„Hodně.“

„Tak schválně, kolik?“

„Šestačtyřicet.“

„Náhodou jsi to trefil.“

„Ty přece na žádné náhody nevěříš.“

„A co ještě si pamatuješ?“

„Dlouho jsme se jenom potkávali na mostě přes řeku. Teprve po pár týdnech jsem tě požádal o první schůzku. Mohly za to tvoje krásné hnědé oči. Měly barvu hlíny na čerstvě zoraném poli.“

„Teď ji snad nemají?“

„Jenom, když sama chceš, aby ji měly.“

„Tomu nerozumím.“

„Já vlastně taky ne.“

„Jedné zázračné noci se to stalo. Vzal jsi mě do náruče a vyletěli jsme spolu vysoko nad střechy domů.“

„Proletěli jsme mezi věžemi kostela a na hladině řeky viděli vlastní stín. Noční klid rušil jenom křik kočího Velkého vozu. Kromě hejna létajících ryb jsme byli na obloze sami.“

„Měsíc byl schovaný za mraky, ale jeho světlo mi nechybělo, stejně jsem měla zavřené oči. Ten krásný sen pokračoval, i když jsem je otevřela. Pod námi bylo naše město, omotané provazy tramvajových linek. V tom živém snu jsme byli zároveň nahoře i dole. Sami dva jsme jeli starou tramvají až na Panenskou. Na konečné se otevřely dveře a my museli vystoupit.“

„Vykřikla jsi a v tu chvíli jsme se zřítili. Na ulici zazářily rozsypané rubínky. Pár kapek tvojí krve. Pomohl jsem ti vstát a přes první křižovatku jsme prošli svítáním do života.“

„Byli jsme mladí a chudí. Našli jsme malý byt, ale cítili jsme se v něm jako v paláci. Měli jsme stůl a k němu dvě židle. Našels je vyhozené ve křoví a šel s nimi přes půlku města.“

„Držel jsem je pod opěradly a jejich nohy mi trčely od těla na obě strany. Musel jsem vypadat jako obrovský brouk s chromými křídly. Ty židle sice byly trochu rozklížené, ale nám stačily.“

Naši přátelé přišli na návštěvu a přinesli nám vázu. Dlouho se ale nezdrželi, neměli si kam sednout.

„Potom jsi přinesl lampu.“

Stála polonahá na rohu ulice a doufala, že s někým odejde k němu domů. Nemohl jsem ji tam nechat.

„Vlastně to byla jenom holá žárovka na konci dřevěné tyče. Neměla žádné stínítko.“

„Zrovna takové, které k ní pasovalo, jsem objevila v bazaru. Stálo tenkrát deset korun. Kvůli němu jsem nekoupila chleba.“

„A k večeri jsme měli talíře plné světla.“

Ten byt byl opravdu hodně malý, i když jsme byli jenom dva. Tenkrát jsme ještě věřili, že budeme mít děti. Časem jsme ho vyměnili za tenhle větší. Přestěhovali jsme náš stůl se židlemi. Vzali jsme s sebou i lampu. Na celý život se pro nás stala tím třetím, kterého jsme se nikdy nedočkali. Je to moje vina, že nemáme děti.

„Ta lampa se stala nejužasnější věcí našeho života. Její pergamenové stínítko je jako nebe s namalovanými ptáky. Teplem se pomalu otáčí a oni létají. Pořád odlétají a zase se vracejí. Ptáci se nikdy nezapomenou vrátit.“

„To jsi nemusela.“

„Nebýt lampy, nevěděla bych, že se něco děje. To ona mi to řekla. Svítala najednou jinak. Jako by její žárovku obalily pavučiny. Barevné ptáky na jejím stínítku vystřídali havrani.“

„Jak dlouho mi to ještě budeš vyčítat? Bylo to jenom několik krátkých setkání po práci. U cizího stolu, pod cizím světlem. Káva vypitá v kavárně, pusa na rozloučenou pod lucernami u divadla. Víím, že ses bála. I já jsem se o tebe bál. Stačilo jedno tlesknutí tvých dlaní, které prásklo jako výstřel. Smutní černí ptáci odlétli a nikdy se už nevrátili.“

„Víš, co mě mrzelo ze všeho nejvíc? Že naši přátelé o tom věděli a nikdo z nich mi nic neřekl. Normálně mi lhali do očí.“

Nemohli dost dobře vědět, jestli je to vážné nebo ne.

„Jedno špatně zvolené slovo od přátel dokáže nadělat větší škodu než tisíc řečí od cizích. Nechtěli ti ublížit.“

My dva jsme nikdy nechtěli dopadnout jako mnozí jiní lidé, kteří jsou dlouho spolu. Všimla sis někdy, kolik z nich má skleněné oči? Jen výjimečně potkáme někoho, kdo má v očích krasohled. Na svět se dívá přes barevné

skleněné střepey, které se každým pohybem hlavy mění v nádherné vitráže.

„Naše stará lampa má tisíckrát větší cenu než takové přátelství.“

Vrásky v mužově obličejí vyhladí krásná vzpomínka.

„Vždycky jsem toužil po tom, abych uměl létat.“

„Ale ty jsi přece létal. Hlavou jsi byl věčně někde v oblacích. Já jsem celý život stála nohama na zemi.“

Musel jsem nahoru, abych se mohl dívat dolů. Abych viděl a mohl pak popsat všechnu tu obyčejnou krásu, kterou jinak nevidíme.

„Tam nahoře se ze mě stával básník. Házet jsem dolů zrníčka slov, ale žádné nedopadlo až na zem. Jenom jsem jimi krmil noční ptáky.“

Kdybys věděl, jak jsem to nenáviděla. Tisíckrát jsem vzala do ruky nůžky a tak dlouho jimi do těch tvých křídel bodala, dokud z nich nevypadlo alespoň jedno brko.

„Nikdy se mi už ale nepodařilo vyletět stejně vysoko jako poprvé. Každým pokusem to bylo níž a níž. Moje křídla teď visí na půdě a sedá na ně prach. Nevím, jestli by se na nich ještě dalo někam doletět. Možná tak do špitálu, nebo rovnou do blázince. Nejspíš by mě už ani neunesly.“

Léta se k tomu odhodlávám, ale nikdy jsem to nedokázala. Myslím, že teď je ta správná chvíle.

„Musím ti říct ještě něco hodně důležitého.“

„Nech to na ráno. Motá se mi trochu hlava. Půjdu si lehnout.“

„Tak jdi a vezmi si prášek. Uklidím trochu v kuchyni a potom hned přijdu.“

„Dobrou noc, a nebuď tady dlouho. Musíš být také unavená.“

Umyla jsem několik talířů a skleniček a šla si lehnout. Přetáhla jsem přes sebe deku a okamžitě usnula.

V šedivém ránu jen letmý dotek tvójí tváře. Je divně studená. Jako bys zase celou noc létal. Jako bys byl někde úplně jinde. Jak bys to ale udělal bez svých křídel?

Horké čelo mi pohladí ledová ruka ze záhrobí. Ve zlomku vteřiny mi dochází, co se to stalo.

Jeden druhého jsme nosili ve svém srdci. Občas to trochu bolelo, ale i to patří k životu. Neutíkej mi. To nesmíš. Srdce mi pukne, jestli se nevrátíš. Víím, že se nevrátíš. Řekne mi někdo, co bude dál?

Včera jsem ti to nestihla říct. Víím, že je pozdě, ale musím to udělat. Vždycky jsem měla ráda světlo. Naši lampu nikdy neodnesu na půdu

a nepostavím ji vedle křidel. Rozsvítím ji a už nezhasnu. Mám lampu a také mám přátele. Měl bys vědět, že jsem jim už odpustila.

Některé rány se ale nikdy nezacelí. Zůstávají otevřené, jako dveře na druhou stranu. Prošel jsi jimi, a neřekl mi sbohem. Možná jsi chtěl, a já to nepoznala. Dlouho jsem nerozuměla tvým slovům, že tma je jen jedním z odstínů světla a naopak. Teď už vím, že je to pravda.

Už nikdy se nevrátíš. Smrt si nikdy nic nepůjčuje a nic nevrací.

Snad je na druhé straně stejný svět jako tady, jenom je zrcadlově obrácený. Nebo je ale hned za dveřmi bezedná studna a s prvním krokem přes práh následuje volný pád. Když člověk dlouho padá, jistě se naučí létat. Neboj se o mě, i já se to naučím. Nechals mi tady přece svoje křídla.

Proč je tady teď tma, Františku?

**Krajská
knihovna
Karlovy Vary**

Almanach XII. ročníku Literární soutěže Krajské knihovny Karlovy Vary

vydal: Krajská knihovna Karlovy Vary

tisk: AZUS Březová, s. r. o.

grafická úprava: Milan Demjan

korektury: Krajská knihovna Karlovy Vary / www.knihovnakv.cz

náklad: 100 ks

vydání: první

Karlovy Vary 2019

ISBN: 978-80-88160-05-2

